

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Aktivizem balkanske politike

Belgrad, 5. oktobra.

Na Balkanu se zopet z veliko aktivnostjo pripravljajo novi dogodki. Neprestani obiski diplomatov enkrat v tej, drugič v drugi balkanski ali azijski državi, nervoznost italijanske politike, ofenziva sovjetov proti jugovzhodu Evrope, vse to so nezmotljiva znamenja, da se v mednarodno političnem pogledu iščejo nove oblike za meddržavne odnose na jugovzhodu Evrope in v bližnjem orientu. Kaj bo izšlo iz tega trenja in iskanja, nihče prav ne ve. Vse to so prvi, še sirovi gibi, ki naznanjajo obstoj novih idej in novih potreb.

Maurice Pernot pripoveduje v svojih političnih spominih, v kakšnih skrbih so se nahajale turške oblasti, ko so se novembra 1912 grške armade približevale Solunu. V lepi vili Albatini je preživljal razkošno izgnanstvo odstavljani sultan Abdul Hamid. Starca bo treba preseliti v drugo ječo! Ko so mu dopovedali, kaj se dogaja in da so se balkanske narodnosti zedinile proti Turčiji, da jo požeje iz Evrope, je stari Abdul Hamid dvignil roke proti nebu in vzdihnil: »Kateri veliki vezir je vendar bil toliko bedast, da je privolil zvezo Grčije z Bolgari in s Srbijo!« Abdul Hamid ni več in nova turška prestolnica je postala zanimivo sba-jališče balkanskih državnikov. Če bi stari sultan še živel, brez dvoma bi s začudenjem povpraševal po bistrem in zvitem vezirju, kateremu se je posrečilo ustvariti prijateljske odnose med Turčijo in njenimi stoletnimi neprijatelji na Balkanu. Veliki vezirji danes ne odločujejo na Balkanu, toda imenovati bi se morala dva moža, eden zvitejši od drugega, ki sta vsak v zasledovanju svojih lastnih interesov ustvarila popolnoma nov položaj v tem delu Evrope.

Ko je Turčija izšla poražena iz svetovne vojne se je hotela popolnoma odreči vsakih stikov z Evropo. Odposlanci sultana Mahometa V. so prav z zadovoljstvom podpisali dne 10. avgusta 1920 v Sevresu mirovno pogodbo, s katero se Turčija od-pove evropskemu ozemlju izvenje Carigarda ali Istambula. Tudi mladi revolucionarni pokret, ki je počel v Erzerumu ter se razvil v tisti nacionalistični triumf, ki je ustvaril moderno Turčijo, je v prvih dneh odločno odklanjal vsake nadaljnje stike z »gnilo Evropo«. »Med Evropo in med orientom Turčija ne sme izbirati,« je pisal takrat Jonus Nadi bej, »naša bodočnost je na vzhodu.« Toda že 1921 se pokaže temeljit preobrat v turški politični mentaliteti. Oktobra 1921 je Mustafa Kemal paša podpisal prvo pogodbo s Francijo ter tako nanovo podčrtal željo po stalnih stikih z zapadom. Tekom konference v Lausanne 1923 je zopet smet paša kot zmogoviti general s takšno vztrajnostjo zagovarjal stare turške meje iz leta 1913, da je slednjič uspel in obdržal Turčijo v Evropi, mesto da jo pusti, da se izgubi v Aziji. Od tega časa sledi niz pogodb z zapadnimi državami. Koncem 1923 se že pogaja Turčija in Italija, 1925 sledi prijateljski sporazum s sovjetskimi Rusijo, 1926 nov sporazum s Francijo, istega leta trgovinska pogodba z Anglijo, 1927 junija pridejo Nemci v Ankaru, 1928 prijateljska pogodba z Italijo in z Bolgarijo, 1929 silovit razmah sodelovanja z Italijo, 1930 pa krona vsemu vztrajnemu delovanju, namreč sporazum med Grčijo in Turčijo ter pogodba z Madjarsko. Tekom 10 let se je Turčija vztrajno in prebrisano borila, izgrajvala eno državo proti drugi ter uspeša, da se afirmira kot sestavni del Balkana in Evrope, kjer želi tudi politično sodelovati.

Sporodno gre široko zasnovana zunanepolitična akcija Grčije pod vodstvom Venizelosa, ki po svoji orientaciji pretkanostjo prekaša najbolj iznajdljive sultanove velike vezirje iz časov, ko je zvezda otomanskega cesarstva najbolj blisčala. Njegova »Megala Idea«, da ponese grško zastavo v Carigard in da z njo zatakne vso maloazijsko obalo, se je zrušila pod silovitimi udarci mladoturške nacionalistične armade in v plamenih zlate Smirne 1923. Grčija je šla zatim v tatiše, obračunala na znotraj z vsemi, ki so povzročili poraz, odstavljala vlade, streljala ministre, preganjala kralje ter sled-njič po večletnih političnih duhovnih vajah zopet prišla pred evropsko javnost 1928, ko je stari Venizelos prevzel vodstvo države. Grčija je bila sama, obdana od neprijateljev. Tedaj se je rodila v njegovi glavi srečna zamisel, da je treba Turčijo z zedinjenimi močmi privleči nazaj med Balkance, da bo v tesni zvezi z Grčijo slednji služila za oporo. Kakor se je Balkan združil 1910, da Turke požene iz Evrope, tako ga je začel zbirati 1928 Venizelos, da jih povede zopet nazaj. 1910 se je Balkan združil vsled krvoločnosti mladoturških pokretašev in radi aneksije Bosne in Hercegovine po Avstro-Ogrski, 1928 pa so Venizelosov načrt po zblizanju Balkana in po zvezi z Turčijo olajšale temne slutnje, da grozi Balkanu nova hegemonija. Mussolini se je hvalil, da ima on največje zaslug pri sklenitvi grško-turškega sporazuma 28. oktobra 1930. Govoril je resnico. Toda vloga, katero je pri tem igral, ni popolnoma istovetna z vlogo, katero si je bil zamislil. Eden Grk zadostuje za 7 Italijanov, to se je uresničilo. Eden Turk za sedem Grkov. Kdo se ali se tudi to ne bo! Toda Venizelos ima v svojih žilah, tako pravijo, več kapljic turške krvi.

Tako se je ismet paši in Venizelosu, ki sta imela pred očmi morebiti različne namene, posrečilo, da ustvarita z zedinjenimi močmi soliden temelj, na katerem naj aloni politično ravnotežje v bližnjem orientu. Trdno fundirani na slovesno zapriseženem prijateljstvu bosta odslej zasledovali, ena in druga, svoje lastne politične ambicije. Grčija jih je že odkrila. Nemiri, ki so izbruhnili na Cipru in pri katerih so Turki pomagali Grkom z neverjetno solidarnostjo, dokazujejo, da je Turčija dala Grkom prosto roko, da intrigirajo proti Angležem. Od

Tudi Amerika pritiska na Nemčijo

Ameriko skrbijo »zmrzni« dolarji — Pred reparacijsko konferenco

Berlin, 6. nov. Vlada še vedno proučuje poročilo, ki ga je poslal pariški poslanik Hösch glede svojega razgovora s francoskim ministrskim predsednikom. Vsebina poročila seveda ni prodrla v javnost, vendar sta iz komentarjev francoskega in tukajšnjega tiska, ki stoji blizu vladi, povsem znani stališči, ki sta jih zavzela francoska, oziroma nemška vlada v zadevi reparacij in kratkoročnih kreditov. Francija želi, da se najprej reši vprašanje reparacij, glede katerih velja Hooverjev moratorij do 31. julija 1932. Nato stopi v veljavo Youngov načrt. Francozi priznavajo, da se Nemčija nahaja v finančni stiski in da bo po preteku moratorija težko pričela plačevati vojno odškodnino; zato pa naj se Nemčiji posluži pravice, katero ji daje Youngov načrt, in naj prosí za sklicanje posvetovalnega odbora Banke za mednarodna plačila v Baslu. Ta odbor bo proučil gospodarski položaj v Nemčiji in njeno plačilno zmoglost.

Nasprotno bi Nemčija rada dala prednost vprašanju kratkoročnih kreditov, ki zapadejo že februarja, medtem ko naj se zadeva reparacij reši naknadno. Francozi odgovarjajo na to, da niso oni zainteresirani na vprašanju kratkoročnih kreditov, ker so njihova posojila Nemčiji neznatna; za kratkoročne kredite naj se brigajo predvsem Američani in Angleži, ki so največ denarja naložili v Nemčijo.

Za razumevanje sedanjega mednarodnega položaja je velike važnosti dejstvo, da tudi Amerika izvaja na Nemčijo močan pritisk, naj se sporazume s Francijo v zadevi reparacij. Vse kaže, da so bili razgovori med Lavalom in Hooverjem dalekosežnejši, kakor so sodili skeptiki. »Danes je gotovo,« piše »Frankfurter Zeitung«, »da je prišlo med francoskim ministrskim predsednikom in Hooverjem do dalekosežnega sporazuma glede mednarodnih dolgov.« Tudi v Ameriki je zmagalo stališče, da je za konsolidacijo Evrope neobhodno potreben sporazum glede reparacij. Šele potem bo napetost popustila in ustvarili se bodo pogoji za mednarodno zaupanje do Nemčije, od katerega je odvisna tudi usoda kratkoročnih kreditov. Vprašanje kreditov je v prvi vrsti vprašanje zaupanja in se reši istočasno s tem. Problem je silno enostaven: Američani dobro vedo, da se Nemčija lahko reši edino s pametnim sporazumom s Francijo, kot najmoč-

nejšo finančno in politično silo v Evropi. V tem primeru je konsolidacija gospodarskega in političnega življenja v Nemčiji zagotovljena in z njo tudi usoda ameriškega denarja, ki je »zmrznil« v nemških bankah. Zato hoče Amerika prej vedeti, ali pride do sporazuma glede reparacij, da potem šele z novim kriterijem prične reševati vprašanje kratkoročnih kreditov.

Iz pisanja tukajšnjega tiska je razvidno, da se nemška vlada ne mara prenagli kljub vsem pritiskom. V načrtu ima nov predlog, ki vsebuje nekaj kompromisov. Brüning namerava Francozom predlagati, naj bi posvetovalni odbor Banke za mednarodna plačila proučil poleg reparacij tudi vprašanje kratkoročnih kreditov. Odbor bi, tako računa vlada, ugotovil, da ne more Nemčija plačati ne vojne odškodnine ne zasebnih kratkoroč-

nih kreditov in bi predlagal odlog reparacij ter konsolidacijo kreditov.

Pariz, 6. nov. Nameni francoske vlade glede vprašanja reparacij in kratkoročnih kreditov so razvidni iz oficioznega poročila, ki ga prinašajo tukajšnji listi. Francija vztraja pri tem, da se čimprej skliče posvetovalni odbor Banke za mednarodna izplačila, ki naj prouči plačilno zmoglost Nemčije. Nato naj se čimprej sestane mednarodna konferenca, katere naj bi se udeležile vse države, prizadele po reparacijah. Te naj bi se sporazumele z Nemčijo glede reparacij, in sicer še pred 1. februarjem, ko zapadejo kratkoročni krediti. Istočasno bi se s sodelovanjem Amerike in Anglije rešilo vprašanje kratkoročnih kreditov. Poročilo napoveduje v bodočih dneh nenavadno diplomatsko delavnost.

Nemčija proglasi novo zasilno naredbo

Berlin, 6. nov. tg. Nemški državni kabinet je sklenil, imenovati dva odbora v gospodarskem svetu. Prvi se bo pod predsedstvom državnega kanclerja dr. Brüninga ali delovnega ministra Stegerwolda bavil z vprašanjem znižanja produkcijskih stroškov in cen, drugi pa z znižanjem obresti za kredite v Nemčiji. Oba ta odbora pa bo vodil državni finančni minister dr. Dietrich ali pa gospodarski minister dr. Warnebold. Odbora imata za svoje delo čas štirinajst dni. Najpozneje začetkom decembra namerava nemška država vlada objaviti svojo novo gospodarsko in socialnopolitično zasilno naredbo, katere temeljne misli sta večeraj razvijala na zborovanju centra državnih kancler in delovni minister. V reparacijskem vprašanju noče Nemčija objaviti nobenih formalnih načrtov o odplačevanju dolgov, že zato, ker so mnjenja, da se mora plačilna zmoglost Nemčije najbolje proučiti zaenkrat ne enostransko s strani Nemčije, temveč da mora to vprašanje preščitirati mednarodni gremij strokovnjakov. V Berlinu mislijo, da bo na podlagi materiala, ki ga je novi gospodarski svet podal državni upravi (sestavil je podrobno nemške plačilne obveznosti in prihode deviz, ki

so na razpolago za odplačevanje dolgov), prišel tudi gremij mednarodnih strokovnjakov do zaključka, da se sme, če se plačilna bilanca Nemčije sestavi vestno, prisoditi Nemčiji samo plačilo reparacijskih dolgov ali pa privatnih dolgov.

Young o svojem načrtu

Pariz, 6. nov. tg. V »Matin« je izšel intervju, v katerem izjavlja Owen Young, da je bil njegov »Youngov načrt« že vnaprej prilagojen tako, da se ob mogočih obdržati navzlic spremenjenim situacijam. Vedno se govori o obnovi zaupanja, es bolj pa je potrebno, da se obnovi spoštovanje danega podpisa. To velja ravno tako za države kakor za privatnike. Le preradi segajo ljudje po pomoč moratorija. Moratorij pa je sličen kakor preki sod ali obsedno stanje, ki je dovoljeno samo v izjemnih primerih, ne pa kot trajno stanje.

Prememba v nemški vladi

Berlin, 6. nov. AA. Poslanec agrarne stranke Slange-Seningen je imenovan za ministra brez portfelja namestu Treviranusa, ki je dobil resor prometnega ministrstva v drugi Brüningovi vladi.

Moratorij na Madjarskem

Porazna ugotovitev izvedencev Zveze narodov - Bethlen je zapravil milijarde

Budimpešta, 6. nov. Izjave, ki jih je podal predsednik varčevalnega odbora g. Teleszky, se smatrajo v gospodarskih krogih za indirektno napoved moratorija vseh inozemskih terjatev napram Madjarski. Teleszky je sicer spretno podtaknil svoje ugotovitve izvedencem, ki jih je poslala v Budimpešto Zveza narodov na prošnjo madjarske vlade, vendar ni mogel s tem na stvari sami prav nič spremeniti. Dejaj, da je iz poročila izvedencev razvidno, da ne more Madjarska plačati zunanjih dolgov, da lahko (!) prosí za moratorij in znižanje obresti za svoje dolgeve. Omenil je nadalje, da sta se izvedeniški odbor in vlada povsem sporazumela v tem, da je treba na vsak način preprečiti inflacijo, uravnovesiti državni proračun, izvesti komercializacijo državnih obratov in pasivna državna podjetja izročiti zasebnikom. Vlada pa si ni mogla osvojiti predlogov izvedencev glede uporabe deviz. Izvedenci so se postavili na stališče, da mora Madjarska z zalogo svojih deviz plačati najprej obresti za dolgeve in druge inozemske terjatve, šele preostali denar naj bi se uporabil za nabavo sirovin iz inozemstva, ki jih nujno potrebuje madjarska industrija. Vlada pa stoji na stališču, da je treba devize najprej uporabiti za nakup sirovin in šele v drugi vrsti za plačilo inozemskih terjatev. »Izvedenci Zveze narodov«, je nadaljeval Teleszky, »so blagohotno priznali, da je Madjarska v teku zadnjih pet let vse inozemske terjatve plačevala z novimi posojili! Prihodnje leto zapadejo inozemski krediti v znesku 1 milijarde pengov in Madjarski je fizično (!) nemogoče plačati kratkoročne kredite in obresti inozemstvu. Upniki bi morali dovoliti Madjarski odlog. Madjarska se bo pogajala z vsemi inozemskimi upniki, to je edina pot, ki je v interesu tudi inozemstva, kaj pospe-

tega potegniti nadaljnji zaključek, da je dobila Grčija tudi svobodno roko, da začne ob prvi priložnosti vznemirjati Italijane v dodekaneškem otočju, ni težko. In zaključek je popolnoma pravilen. Turčija pa bo od svoje strani prodirala v avojem kakor tudi v ruskem imenu naprej proti Bolgariji, kar Grčijo ne vznemirja, kajti, tako se je izrazil grški zunanji minister, preprečevati sporazume bi bila slaba politika. Da bi prišlo do formalnega pakta med Grčijo, Turčijo in Bolgarijo, ni verjetno, da bo prišlo do gospodarskega sodelovanja, je čisto gotovo in prvi dokaz za to bo tobačni trust, katerega bo v najkrajšem času proglasila konferenca, ki ravnokar zbore v Stambul. Balkanske konference so v tej trdovratni politični borbi samo prijetni medakti, ki ustvarjajo razpoloženje in zakrivajo poslavljanje novih kulie na političnem odru. Politicnemu gibanju na Balkanu bo vsekakor treba povečati vedno večjo pozornost.

že tudi ohranitev kapitalističnega gospodarskega sistema.

Po teh Teleszkyjevih izjavah, ki dovolj jasno slikajo današnji finančni položaj Madjarske, se je med drugimi oglašil k besedi tudi zunanji minister Valko, ki je dejal, da vlada nikakor ne more znižati proračun od 890 milijonov pengov na 800, kakor to zahteva izvedeniški odbor Zveze narodov.

Izvedeniški odbor, ki ga je povabil v Budimpešto še Bethlen, češ naj le pride ugotovit, da so madjarske finance zdrave, je sestavil o stanju madjarskih financ za Bethlenovo vlado porazno poročilo. Dan, ko je bilo to poročilo objavljeno, smatrajo gospodarski krogi za črni dan v zgodovini Madjarske. Poročilo ugotavlja, da je Bethlenova vlada razsypala denar, kakor da bi bila Madjarska kakva velika država. Državni proračun bi se moral znižati za 100 milijonov. Skupni dolgovi Madjarske znašajo 4.094 milijonov pengov. Samo za obresti mora Madjarska plačevati letno 300 milijonov pengov. Zlata zaloga Državne banke se je od 13. de-

cembra 1930 do 30. septembra 1931 skrčila od 230 na 112 milijonov. Odbor svetuje vladi, naj na vsak način spravi v ravnotežje trgovinsko bilanco in naj morda izroči izkoriščanje rudnikov in druga državna podjetja zasebnikom. Vlada je izjavila, da bo odslej zahtevala od bank, da priobčujejo vsak mesec svoje bilance. Prav tako je likvidirala državno organizacijo za nakup žita v svrhu podpiranja kmetijstva. Nadalje je vlada predlagala odboru, naj bi en izvedenec za stalno ostal na Madjarskem, da bi nadziral finance in pomagal ministrom pri reševanju finančne krize. S tem se je Madjarska sama stavila pod mednarodno nadzorstvo.

Spričo ugotovitev izvedeniškega odbora je umevno, zakaj je opozicija zagnala tako strahoviti krik proti Karolyju, ko je skušal v parlamentu braniti Bethlena. Karolyi je to storil sporazumno s svojimi prijatelji, da si pridobi zopet Bethlenove pristaje, ki so grozili z izstopom iz »stranke edinstva«, ker se je Karolyi v začetku oddaljil od Bethlenove politike.

Izrazito desničarska vlada v Angliji

Novi angleški kabinet ima docela konservativen načaj

London, 6. nov. tg. Novi MacDonaldov kabinet kaže, da je izrečno usmerjen na desno stran. Najbolj reakcionarni član kabineta je vojni minister, lord Hailsam, ki je bil še prej enkrat pravosodni minister in je v poslanski zbornici ter pozneje v zgornji zbornici zastopal najbolj konservativno smer v svojih govorih proti reformi vzgoje, kar so kritizirali celo konservativci sami. Dšenemu krilu konservativcev pripada tudi novi mornariški minister sir Bolton Eyres-Monseil. Z njegovim imenovanjem pa se je prekršila stara tradicija, da bivši aktivni mornariški častniki ne smejo postati mornariški ministri. Konservativni delovni minister Ormesby-Gore je bil eden angleške mirovne delegacije v Versaillesu, pozneje pa voditelj parlamen-

tarne komisije v vzhodni Afriki. Konservativna stran je nadalje okrepljena tudi s tem, da je hinano ministristvo zasadel Neville Chamberlain, ki je tipičen pristajaš zaščitne carine. Tudi zamenjava liberalca, lorda Readinga z njegovim lastnim pristajem, sirom Johnom Simonom, ki je v poslanski zbornici ponovno pomagal konservativcem, pomenja močno poudarjanje desničarskega značaja novega kabineta. Novi zunanji minister je tudi v politiki zelo oster in hladen človek razuma. Minister za zrakoplovstvo, lord Londonberry je tudi konservativec. Z ozirom na tako ojačenje desničarskih elementov je le majhnega pomena, da sta bila v kabinetu obdržana Snowden in Simonov liberalci Runciman.

Italija se zadovolji s simpatijami

Komentarji k obisku zunanjega ministra v Washingtonu

Rim, 6. nov. Z. Zaradi obiska italijanskega zunanjega ministra Grandija v Washingtonu pod-udarjajo italijanski listi važnost njegove misije v Ameriki. Ta njegova misija se sicer ne more primerjati niti od daleč z Lavalovim obiskom, ker Grandijev obisk v Washingtonu ne bo doprinesel reševanju aktualnih finančnih in ekonomskih vprašanj. Fašistični tisk upa, da se bo zaradi Grandijevega obiska povečala simpatija Američanov do Italije in da bodo na prihodnji mednarodni razorožitveni konferenci tudi Italijani igrali zelo važ-

no vlogo. Značilno je, da bo Grandija spremljal na potu v Washington pomorski strokovnjak Rossi, ki je zadnji dve leti vodil pogajanja za ureditev pomorskih odnosov s Francijo in upajo, da se bo sta Hoover in Grandi dotaknila tudi vprašanja razorožitve. Ta možnost je tembolj verjetna, ker so italijanski listi pred kratkim, ko se je mudil v Rimu ameriški državni tajnik Stimson, ugotovili, da bo on posredovalec v sporu italijansko-francoskega pomorskega vprašanja.

Bitka med Japonci in Kitajci ob reki Nonni

Pred proglasitvijo neodvisne mandžursko-mongolske države - Rusija ostane neutralna?

London, 6. nov. V krogih Zveze narodov v Ženevi vlada od večer naprej prava konstermacija. Po zadnjih vesteh je namreč postalo popolnoma jasno, da je intervencija Društva narodov v kitajsko-japonskem sporu obsojena definitivno na neuspeh. Japonci so namreč s svojim prodiranjem do reke Nonni, ki teče južno Mandžurijo na eni strani napram Mongoliji, na drugi pa napram ruski interesni coni ob vzhodnokitajski železnici, ki preceže Mandžurijo v južni in severni del — ustvarili brez dvoma namenoma brezizhoden položaj, ki ga more rešiti le sila.

Kako se je začela bitka

Seveda obvede strani slikata dogodke ob reki Nonni po svoje. Fakti je, da je japonski major Hajaši te dni odkorakal s svojimi četami na sever do važnega mostu ob reki Nonni v provinci Hajlunkjan, to je samo 70 km daleč od mesta Cikirarja ob vzhodnokitajski železnici, ki vodi v Vladivostok. Japonci so jako spretno pripravili teren za akcijo svoje armade a tem, da so pridobili zase generala Cankajfenga, ki je proglasil neodvisnost province Hajlunkjan in organiziral mandžursko armado, katere se Japonci sedaj poslužujejo v svoje svrhe. Povod za akcijo je dal most čez reko, ki ga je kitajski guverner in general te province Ma podrli, da Mandžurcem oziroma Japoncem onemogoči prodiranje proti Cikirarju na eni in proti Mongoliji na drugi strani. Kitajci, ki v tem slučaju brez dvoma poročajo resnico, trdijo, da so Japonci nastopili s infanterijo, topništvom in zrakoplovi, ki so bombardirali kitajske postojanke generala Ma.

Japonci prekorčili reko

Po zadnjih poročilih so Japonci, potem ko so bombardirali Kitajce in pokvarili most, reko Nonni prekorčili. Sledi jim mandžurska dobrovoljska vojska generala Cankajfenga, ki ima namen, vzburiti celo provinco proti kitajskim oblastem. Japonci viri seveda vso stvar slikajo tako, kakor da so Kitajci, posluške se prevare z belo zastavo, napadli japonsko inženersko četo, ki je popravljala most. Ko so se Kitajci približali, so nenadoma otvorili ogenj na Japonce. Od začetka so Kitajci prodirali, potem pa so jih Japonci naskočili, prekorčili most in zasledili vse važne strateške točke. Japonci predstavljajo stvar tudi tako, da gre

prav za prav za prasko, ne pa za bitko. Pravijo namreč, da so Kitajci zgubili 200 mož, Japonci pa 40.

Japonska je tudi poslala v Mandžurijo ojačeno, ki štejejo baje samo 4000 mož, pod prejšnje seveda, da branijo japonsko interesno sfero v južni Mandžuriji pred ofenzivno kitajsko armado, ki skuša »prodirati«
proti Japoncem iz province Hajlunkjan.

V nekaj dneh se proglasi samostojna mandžurska država

Japonci se tudi pripravljajo, da proglasijo neodvisno cesarstvo Mandžurije in Mongolije. V to svrhu so že organizirali, kakor smo videli, dobrovoljske mandžurske in mongolske čete. Za cesarja nove države mislijo proglasiti zadnjega kitajskega cesarja Pui-a, ki je ležal še v zibelki, ko so ga Kitajci l. 1912 odstavili. Pui živi sedaj v Tokiju in se bo dal slovesno kronati v Kirinu, kamor ga bodo Japonci z vsemi častmi prepeljali. Govori se, da bo Pui v kratkem izdal proklamacijo na mandžurski narod.

Kaj pravijo Rusi

Ker Japonci zadnji čas širijo najbolj alarmantne vesti o nameri Rusije, da poseže v japonsko-kitajski spor na strani Kitaja v svoje imperialistične namene, vlada v Rusiji veliko razburjenje proti Japonci. Ob priliki obletnice boljševiške oktoberke revolucije je izvršilni odbor komunistične stranke izdal oster manifest proti japonskemu imperializmu.

Oficijelno pa ruska vlada k mandžurskim dogodkom do današnjega dne še ni izrekla nobenega jasnega stališča. Zastopniku »United Press«
je ruski komisar za vojsko Vorščilov 5. t. m. podal sledečo izjavo: »Sovjeti ne mislijo nikakor intervenirati v kitajsko-japonskem sporu, ako bo Japonska pokazala, da ji je staj ko prej na tem, da ohrani z Moskvo prijateljske odnose. Zato je smiselno govoriti o koncentraciji ruskih čet na mandžurski meji. Mi smo prijatelji tako Japonske kakor Kitajske in nismo poslali niti enega moža niti enega topa na mandžursko mejo.«

Intervencija Društva narodov bo brez vsakega rezultata.

Vorščilov je, vprašan, kaj meni glede seje Sveta Društva narodov, ki se bo spričo poostre-

nega položaja v Mandžuriji zbrala že te dni, odgovoril kratko sledeče: »Ne verjemem niti v odkritostne namene niti v uspeh intervencije Društva narodov.« Na koncu je Vorščilov ponovil svojo izjavo, da bo Rusija ostala nevtralna, ako bodo Japonci poštevali, oziroma ne bodo kršili njenih interesov.

Kaj stori Zveza narodov

Zeneva, 6. nov. AA. Francoski zunanji minister Briand je v svojstvu predsednika izrednega zasedanja Sveta Društva narodov v zvezi s kitajsko-japonskim sporom ponovno opozoril Japonsko, da mora začeti z izpraznitvijo Mandžurije — ter jo čimprej končati.

Bitka še traja

London, 6. nov. tg. Bitka pri mostišču ob reki Nonni traja dalje in se Japonci borijo proti veliki kitajski premoči, da si ohranijo to važno strateško točko.

London, 6. nov. tg. V bojih pri Nonniju so imeli Kitajci 100 mrtvih, Japonci pa 15 mrtvih in 25 hudo ranjenih. Japonci so v bitki zmagali, dasi jih je bilo samo 600 proti 5000 Kitajcem.

Ameriško stališče

Washington, 6. nov. ž. Ameriški državni tajnik Stimson ni hotel časnikařem niti potrditi, niti demantirati, da je ameriška vlada predala v Tokio novo noto o mandžurskem vprašanju, v kateri zahteva, da se ne ukrene ničesar, kar bi moglo omajati svetovni mir. Dobro informirani gospodarski krogi so prepričani, da se ameriška vlada ne namerava vmešavati v nobenim prisilnim sredstvom, temveč bo le diplomatsko zahtevala, da se spor likvidira in da se ne škoduje ameriškim gospodarskim interesom na Daljnem vzhodu. Amerika zahteva, da se na noben način ne krši gospodarske svoboda.

Moskva, 6. novembra. ž. Kljub vestem iz vseh krajev, v katerih se trdi, da Sovjetska Rusija podpira Kitajce v borbi proti Japonci, so izjavili dopisniku Hearstovega tiska z najbolj meročajne strani, da Rusija ne želi vojne in da se za nobeno ceno ne namerava vplesti v vojno.

izvajalnih organizacij. Strogo je postavljeno načelo, da se smejo v inozemstvu nabavljati samo oni izdelki, kateri se doma ne morejo nabaviti, in delo se sme oddajati inozemcem samo tedaj, če se od domačinov v resnici ne morejo izvršiti. Zakon v to svrhu natančno opredeljuje pojme, kaj je domače podjetje, kaj je tuje podjetje, kaj je doma in kaj je tuj proizvod. Oblasti, ki bodo v bodoče oddajala dela in dobave, bodo odsej lahko razločevale in morale razločevati, kaj je domače in kaj je tuje. Domači podjetniki bodo uživali 10 do 15% premije za vse državne dobave. To postopanje glede državnih dobav bo odsej koncentrirano v trgovinskem ministristvu. Vse druge kompetence odpadejo.

Sodišče dobrih ljudi.

Zakon je predpisal tudi enotno, za vso državo veljavno naredbi glede nastavitve. Načela, katere je zakon obrazložil, so moderna in v socialnem pogledu napredna, ker podpirajo najširše sodelovanje med delodajalcem in delojemalcem. Zakon uvaža novost in bo v tem pogledu ustanovil poseben odbor ali posebno sodišče, katero imenuje »sodišče dobrih ljudi«, ki bo reševalo vse spore med delodajalci in delojemalci. Zgled je vzel iz francoske zakonodaje, ki ima že od l. 1905 »Conseil de Proudhon«. Ta sodišče bodo reševala vse spore izpod 12.000 Din kakor tudi vse konflikte glede delovnih pogojev. Ta sodišča dobrih ljudi, ki se bodo osnovala pri okrajnih načelnstvih, a bodo imela cilj, da se postavijo posebna razsodišča z izrečno navedeno kategorijo poslodajalcev. Ta sodišča bodo neodvisna od rednih državnih sodišč in bodo reševala v prejšnjem delokrogu vse gori navedene spore. Kar se tiče upravnih oblasti in upravnih namer, predvideva zakon, da je pristojna samo najvišja upravna oblast v državi, toda odprta je pol vsem gospodarskim zbornicam, da tudi v tem pogledu izrazijo svoje mnenje, ako to zahtevajo gospodarski interesi. Zbornice dobivajo na ta način pravico do direktnega vpraševanja, ker se v tem obrtnikom nalaga dolžnost, da prilagajo vsem svojim prošnjam tudi mišljenje gospodarskih zbornic, na katere se bo v največji meri oziralo.

Gospodarske organizacije.

Zakon predvideva tudi posebne organizacije za trgovino, obrt in industrijo. Trgovci in industriji si smejo ustvarjati svoje vzajemne strokovne organizacije, obrtniki pa samo kolektivne obrtne organizacije. Organizacije trgovcev se bodo ustanovljale samo v področjih enega ali več okrajnih načelnstev, kakor pač zahteva število članov industrijskih društev, ki so dovoljena le za banovinska področja, bančna, zavarovalna, gradbenar in elektrotehnična društva kakor tudi grafična in transportna, enako tudi samo za banovinska področja. Ako je banovina preobširna, se dovoljujejo po banovinah podružnice le poverjeništvu. Obrtna društva si ustvarjajo za svoja področja posebne obrtniške strokovne pododbore. Član društev, bodisi industrijskih, trgovskih ali obrtniških, postane vsakdo, ki ob času ustanavljanja teh društev izvršuje svojo trgovino ali industrijo, ostali pa, ki so začeli šele pozneje obratovati, postanejo člani z dnem, ko se obrat dejansko začne. Potrebno je, da se interesent vpiše v društvo že prej, predno je zaprosil za zakonsko dovoljenje. Nadzorstvo nad društvi imajo industrijske, trgovske in obrtne zbornice. Na ta način je postavljena organizacijska zveza med zbornicami in med vsemi gospodarskimi organizacijami. Zakon dovoljuje, da se pri društvih ustanovijo tudi razsodišča dobrih ljudi in posebni odbori za pomočnike. Tudi ti odbori dobijo zakonito pristojnost pri reševanju vseh sporov med delodajalci in delojemalci, to pa

Gandhi pri kralju

London, 6. nov. Včeraj je bil Gandhi od kralja Jurija sprejet obenem s 500 drugimi povabljenici. Gandhi je seveda vzbujal splošno pozornost, ker se je pojavil pred kraljem v svoji običajni obleki, ogrnjen v bel volneni plašč. Sicer pa se Gandhi in kralj nista srečala prvič. Gandhi je bil namreč pred mnogimi leti še neke indske delegacije v Južni Afriki ob priliki, ko je sedanjí kralj kot prestolonaslednik obiskal Capetown. Včeraj je kralj razen Gandhija sprejel tudi vse delegate indske konference.

Kar se tiče te konference, je danes že čisto gotovo, da se je končala s popolnim fiaskom, čeprav bi ministrski predsednik MacDonald imel prihodnji teden na konferenci okroglo mize še en govor. Indski delegati so že vzeli vozne listke za povratek. Baje odpuščejo iz Londona že 20. ali 21. t. m. Konferenci okroglo mize bodo sledile druge konference, in sicer bo odpotovala angleška parlamentarna delegacija v Delhi, kjer se bodo posvetovanja o federativni ustavi Indije nadaljevala.

Neuspeha konference so vseskozi krivli indski delegati, ki so se trdovratno branili vsakih koncepcij indskim muslimanom. Nasprotstvo med muslimani in Indijami samí čedalje bolj narašča. 4. t. m. so angleške čete vkorakale v kašmirske države, kjer se je 90% muslimanskega prebivalstva uprlo proti maharadži Hari Singu in njegoví vladi, ki sestoji vseskozi iz Indov. Angleške čete so že morale intervenirati v spopadu med Indij in muslimani v glavnem mestu Kašmirju, Janinu. Angležem se je posrečilo obe stranki razgnati brez prelitja krvi, ko je na bojišču že ležalo 16 mrtvih in več ranjenih muslimanov in Indov, ki so bili drug na drugega streljali.

Gandhi bo v Nemčiji predaval

Hamburg, 6. nov. AA. Listi poročajo, da bo imel Gandhi 24. nov. v dvorani palače »Konventgarten«
predavanje o svojem delovanju in ciljih v Indiji. Verjetno bo Gandhi o tem predmetu predaval še v Berlinu, Stuttgartu, Bernu in Curihu.

Pomoč občinam

Belgrad, 6. nov. Ministrstvo za gozdove in rudnike je odobrilo vsem siromašnim občinam, ki obsegajo najmanj tretjino naše države, da ne bodo plačevale celotnih davkov in da jim bo država nudila denarno pomoč, ki gre v posameznih slučajih do 50.000 Din letno. Ta podpora se bo dajala samo za graditev šol, bolnic, cerkva, občinskih potov, občinskih gozdov in za državne, kulturne, prosvetne in socialne ustanove itd. Iz istega kredita, v kolikor bo obstojala proračunska možnost, se bo izplačeval tudi prispevek za popraviljanje nadarbinskih zgradb, toda samo v slučaju, ako obstoja za to stvarna potreba. Občline, ki mislijo, da imajo pravico do gori imenovane denarne podpore, naj vložijo lozdevna vprašanja na okrajna načelstva, ki imajo dolžnost, prošnje natančno preučiti ter jih poslati banški upravi, ki jih bo poslala naprej na ministristvo za gozdove in rudnike. Podpora se bo izplačevala bančnim upravam, ki bodo odgovarjale za uporabo te denarja. Občline pa bodo imele, izključno pravico, da ta denar upravljajo po svojih potrebah. V slučaju, da bi občina to dobljeno podporo ne uporabila za svrhe, za katere je bila odobrena, bo pristljena, da jo v celoti povrne ministristvu za gozdove in rudnike.

Grčija demonstrira za Ciprčane

Atene, 6. nov. tg. Dne 11. novembra, ko se bo praznovala obletnica premirja, bodo v Atenah in v Pireju za 15 minut zaprte vse trgovine v znak simpatij in solidarnosti s Ciprčani. V istem času se bodo ustavili tudi vsi avtomobili in vozovi na ulicah. Tudi od električne železnice in avtobusnih prog zahtevajo enako postopanje, dasi so te družbe v rokah angleškega kapitala. Organizatorji tega gibanja upajo, da ga vlada ne bo prepovedala.

Novi poleti v stratosfero

Bruselj, 6. novembra. ž. Poročajo, da nameravajo Amerikanci poleteti v stratosfero. Sedaj prihajajo vesti, da nameravajo istočasno poleteti o stratosfero tudi Belgijci. Profesor Piccard je potrdil te vesti časnikařem. Rekel jim je, da on ne namerava nič več leteti, vendar pa bo sodeloval pri vseh pripravah za nove polete. Nov balon bo mnogo večji in tehnično bolj dovršen ter opremljen z najnovejšimi aparati. Balon se bo dvignil v zrak zopet v Augsburgu, ker je to mestu, najbolj prikladno, ker leži nekako v arcu Evrope in ni nevarnosti, da bi ga odnesel veter v kratkem na široko morje. Po proračunih in konstrukciji, ki je bila prilagojena najnovejšim izkustvom, se bo balon dvignil v višino 20 km. V stratosfero se bosta dvignila z balonom eden belgijski učejak in vodja balona.

Otok se je pogreznil

Moskva, 6. nov. Te dni je divjal ob obalah ruskega azijskega Primorja silovit ciklon, združen s potresom, kojega centrum je bil na Japonskem. Vsed potresa se je neobljudeni otok Šankan, ki leži sredi luke Kamatiša, pogreznil v morje. Vihar pa je napravil ogromno škodo zlasti v luki Vladivostok, kakor tudi na zapadni obali Japonske. Vihar je razrušil tudi vse telegrafske in telefonske zveze, tako da je Vladivostok od sveta izoliran.

samo v slučaju, ako obe stranki sprejmeta to razsodišče.

Zbornice.

Zakon nadalje predvideva, da se mora za obrtnike uvesti obvezno zavarovanje za slučaj bolezni, enomestnosti, starosti in nesreče. Pri trgovcih odločuje v zavarovalnih vprašanih društvu. Ako društvo sprejme kolektivno zavarovalno obveznost, potem se morajo vsi člani obvezno zavarovati. O zbornicah govori posebno poglavje. Zbornice ostanejo v svojem sedanjem položaju nespremenjene. Ako bi se zbornice hotele združiti na novo, je za to potrebno odobrenje trgovinskega ministristva, ki bo s posebno naredbi sprejmenilo področja za zbornice, njihovo število ter bo tudi odredilo njihovo delovanje.

Zaenkrat so predvidene samo nekatere prahodne nardbe iz starega v nov rožim.

Zakon bo stopil v veljavo štiri mesece po objavi v Službenih novinah.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma oblačno. Na zapadu in na jugu najbrž lahke padavine. Podnevi ne bo več tako topla.

Novi obrtni zakon

Belgrad, 6. nov. 1. Nj. Vel. kralj je danes podpisal in proglasil nov obrtniški zakon. Povodom tega zakona smo dobili iz merodajnega mesta sledeče pojasnilo:

S tem zakonom se likvidira dosedanje partikularistična zakonodaja, ki je bila velika zapreka za napredek našega gospodarstva. S tem dejanjem je dovršeno delo kraljevske vlade, na potu organizacije našega gospodarstva v bodočnosti.

Osnovna načela so sledeča:

1. Stroga koncentracija vseh vprašanj, ki se nanašajo na trgovino, obrt in industrijo v enem samem ministristvem resorju.
2. Postavitev osnovnih predpogojev za izvrševanje obrti v državi na podlagi na novo predpisanih sposobnostnih spričeval.
3. Stroge meje med izvrševanjem industrije in obrti, da zmešnjave ne bodo več mogoče.
4. Omogočil se je neodvisen svoboden razvoj domače narodne industrije s tem, da so že dane ugodnosti v industriji narodne obrambe.
5. Pomožno osebje (delavci, nastavitelji itd.) je postavljeno na zakonit nivo.
6. Omogočil se ustvarjanje kolektivnih obrtnih in industrijskih organizacij, ki dobivajo široke možnosti, da sodelujejo z državnimi izvršilnimi oblastmi.
7. Popolna zaštita vsakega gospodarskega udejstvovanja s pomočjo tozadevnih kazenskih določb, ki se v zakonu navajajo.

Dokaz sposobnosti.

Zakon predvideva spričevalo osebne sposobnosti. To spričevalo se izstavlja po dveh letih strokovnega pouka ali vajenstva in po dveh letih pomočniškega dela. Zakon smatra za zadostno spričevalo sposobnosti maturitetno spričevalo na srednjih šolah ali na strokovnih srednjih šolah, ali diplomu visokih šol. Malo maturitetno spričevalo v istih srednjih šolah nadomešča samo vajeniško dobo in eno leto pomočništva. Zakon daje banu pravico, da v gotovih slučajih dovoljuje izjeme.

Odredbi, ki se tičejo hotelirstva, imajo pred očmi namen, da dvignejo to obrt na višino naprednih zapadnih narodov. Zelo stroge predpise so v tem pogledu zahtevali posebno interesi našega turizma. Zakon je celo šel tako daleč, da je prodvidel poseben tip hotelske obrti, ki zahteva kratke, enostavne naslove in prilično enako notranjo uređenje za vso državo.

Novi zakon je nadalje strogo podčrtal zamisel, da je obrt osebna lastnina onega, ki jo izvršuje. Dosedanja zakonodaja je omogočala, da se je obrt oddajala celo najemnikom in podnajemnikom, kar je v vsakem oziru dajalo potuho raznim nesposobnim spekulantom. Novi zakon tega noče in je to tudi prepredil. Isto idejno podlago ima tudi predpis zakona, da sme obrtnik izvrševati samo one posle, ki v resnici spadajo v njegov delokrog. Poseganje v druge osebne delokroge je torej prepovedano. Zakon se spuša celo v detaje in natančno navaja, kaj sme in kaj ne sme obrtnik delati. Strogo urejena je tudi reklama in sploh vse, kar spada pod pojem iskanja klientele. Zakon je torej hotel prineesti v našo gospodarsko življenje novo ozračje, ki bo dalo posameznim obratom večji polet, ker je njihov delokrog jasen in natančno omejen.

Potujoče obrti.

Posebna pozornost je posvečena v novem zakonu obrti brez stalnega poslovnega mesta, kamor spadajo naši krošnjari in naši sejmski kramarji. Zakon je podaljšal dovoljenje za izvrševanje njihove obrti, ampak jo je omejil izključno na držav-

ljane Jugoslavije. Zakon je imel pred očmi številno naših invalidov, katerim bo omogočeno, da brez skrbi nadaljujejo svojo malo obrt. Izvrševanje te potujoče obrti od hiše do hiše in od kraja do kraja se dovoljuje tudi nekaterim drugim manjšim, v zakonu navedenim obrtnikom, ki so se do sedaj na ta način preživljali. Zakon je torej s tem omogočil, da se ohranijo one potujoče obrti, ki so pogosto življenjski vir siromašnih krajev, splošnim gospodarskim interesom pa ne škodujejo.

Dokaz o sposobnostih mora biti oseben v vsakem oziru. V bodočnosti se nobenemu ne bo več dovolilo izvrševanje obrti, ako ne dokaže, da ima zakonske predpogoje sposobnosti. Izvete so samo žene in vdove kazensko obsojenih mož. Iz tega sledi, da je novi zakon popolnoma izključil možnost, da se obrt izvršuje s pomočjo poslovojdij, ki imajo zakonske predpogoje. Nadalje je zakon odmeril tudi taksativno vsaki obrti svojo posebno skupino. Prehod od ene obrtne skupine na drugo ni več mogoč brez polaganja mojstrskega izpita za določeno skupino.

Posebno poglavje posveča zakon gradbeni in elektrotehnični obrti, katerim v sled njihove velike važnosti nalaga še posebne ostrejšje šolske in praktične pogoje. Zakon očividno hoče ravno na imenovanih šolah omogočiti ustvaritev novega izurjenega kadra gradbenikov in elektrotehnikov, ki bodo imeli vsi nadpovprečno šolsko izobrazbo.

Razdelitev med industrijo in obrti.

Zakon se bavi posebno z industrijo, katero strogo omejuje in za katero navaja tudi omejitvene kriterije, tako da ne bo moglo več priti do sporov med posameznimi industrijskimi in obrtnimi deli. Zanimivo je poglavje, v katerem zakon našteva celo vrsto obrti, kateri so po njegovem mnenju važnejši nego drugi z ozirom na našo državo. Med nje spada izdelovanje orožja in municije, trgovina z orožjem in municijo, industrije in obrti, ki se pečajo z izdelovanjem strupenih snovi, izdelovanjem zdravil, ravno tako tudi bankarstvo, menialništvo in zavarovalno poslovanje, razprodaja vrednostnih papirjev in srečk, javna skladišča, zastavilnice, informacijski uradi, časnikařske agencije, razni posredovalni uradi za dela, prekomorske in rečne agencije, prevozna, spedijska podjetja, hotelirstvo in drugo.

Sejmi.

V pogledu sejmov nastopa strogo zakonsko izvajanje. Zakon predvideva dve vrsti sejmov, namreč letne in tržne sejme. Vsi ostali sejmi, ki so se vršili, recimo, ob priliki cerkvenih svečanosti, so s tem zakonom odpravljeni, izključeni nosilci odgovornosti za sejme in oni, ki izdaja policijske pravilnike za sejme, je občina. V poglavju o sejmih se zakon bavi posebej še z vzorčnimi sejmi, kateri so po njegovem mnenju najmočnejši izraz gospodarske politike vsake države in zato zaslužijo posebne privilegije in ugodnosti.

Za zaščito domačega gospodarstva.

Najznačilnejše pa je po novem zakonu poglavje, ki se bavi z domačo narodno obrti, ki dobiva velike in obsežne privilegije. Naša domača narodna obrt in industrija sta hiral, ker nista bili zaščiteni. Tujina jih je uničevala. Novi zakon daje vsem javnim, državnim in samopravnim oblastem ter vsem javnim ustanovam strogo nalog, da vse svoje potrebe krijejo iz domačih obrti in domačih podjetij. Vsa javna dela morajo odsej dobiti edino domači podjetniki, podjetja pa ki izvršujejo javna državna dela in dobijo naročila za državne dobave, morajo dobiti material od domačih pro-

Strašna avtomobilska nesreča v Ljubljani

**Vojaški tovorni avto z 8 vojakov strmoglavil z mosta - Eden mrtev,
drugi ranjeni**

Ljubljana, 6. nov.

Davi se je pripetila grozna avtomobilska nesreča ob lesenem mostu na Prulah. Okrog pol 12 je namreč vozil težak vojaški tovorni avtomobil, na katerem je bilo 7 vojakov in vojaški šofer po cesti ob Trnovskem pristanu. Ko je avto zavijal s ceste na most, ki veže veliko Opekarsko cesto z Janežičevo cesto na Prulah, je zavozil v ograjo na mostu, jo podrl in padel čez obzidje kakih 6 m globoko v jarek, po katerem se odteka odtočna voda iz vse Opekarske ceste v Ljubljano. Pri padcu se je avto obrnil in pokopal pod seboj vseh 8 vojakov. Očividci so hitro avizirali pristojne oblasti in reševalno postajo, ki so začeli z reševanjem ponesrečencev. Po težavnem in dolgotrajnem reševanju, so rešili ponesrečence, od katerih pa je eden že umrl pod vozom na hudih notranjih poškodbah, dočim so drugi odnesli huje in manjše poškodbe.

Kako se je zgodila nesreča.

Okrog pol 12 je vozil vojaški težki tovorni avto iz Konjušnice v Trnovem z 8 možmi v vojašnico. Vozil je razmeroma precej hitro in na cesti ob Trnovskem pristanu prehitel Franca Babiča, prevoznika pri Stavbni družbi, ki se je umaknil avtu s kolesom na hodnik. To se je zgodilo že v bližini mosta in Babič je peljal za avtomobilom v smeri proti mostu in vprav še ujel pogled, kako se težki voz prevrača s ceste v jarek. Skoro ob istem trenutku, ko je obležal avto, je bil on že na mestu nesreče, v trenutku spoznal položaj in dirkal nazaj k tovarni Naglas ter obvestil po telefonu o nesreči reševalno postajo. Takoj nato pa je hitel na pomoč nazaj. Avto je z vso svojo težo pokril ponesrečence, vendar sta dva od teh prilezla že sama brez hudih poškodb vsa blatna iz jarka in izpod avtomobila. Ostali ponesrečenci pa so z obupnimi krikli in stokanjem od bolečin klicali na pomoč.

Reševanje

Babiču se je takoj pridružil stražnik, ki je bil med prvimi na mestu in nekateri drugi delavci. Raztrgali so močno leseno ograjo ter tako prišli do zadosti dolgih in močnih tramov, katere so začeli podtikati pod voz in ga privzdigovati. Tako se jim je z velikanskimi napori posrečilo, da so spravili dva ponesrečenca izpod voza. Pomagala sta tudi dva vojaka, katerima se je že pred reševanjem posrečilo, da sta se sama skobacala izpod prevrnjenega voza. Delo pri reševanju je bilo izredno težavno. Saj je voz padel vprav na jarek in ga pokril z vso svojo širino. To je sicer pomenilo za ponesrečence veliko srečo, ker je posevni breg na obeh straneh jarka zadržal 4500 kg težki tovorni avtomobil in tako prestregel glavno silo sunka, dočim so ponesrečenci padli globlje in na

mehkejšo: v blato in brozgo odtočnega jarka. Kakor že omenjeno, zrušeni avto dveh vojakov ni prav nikjer zagrabil, tako da sta se sama lahko rešila. Ostala dva pa je zgrabilo za nogi in tema dvema so pomagali delavci. Ker je bilo obrežje pri jarku sila mehko in blatno, so se tramovi, s katerimi so poskušali dvigati avto, kar vdiral v mehko in razmočeno prst, tako da se je mesto, da bi se dvignil avto, vdrl tram v zemljo. Reševalci sami pa tudi niso imeli dosti trdnih mest, da se ne bi pogrezali. Medtem je že pridrvel reševalni avto mestnih reševalcev in mestni reševalni voz s potrebnim orodjem. Z združenimi močmi so nato poklicni reševalci ob največjem naporu reševali ostale štiri ponesrečence, ki so bili še pod vozom. Izpod voza so se čuli ves čas klici: »Dvigni, dvigni, umirame itd. Ponesrečenci pod vozom so bili vsi v blatu zakopani, kljub temu pa jih je držal avto tako, da si niso mogli nič pomagati, zlasti zato ne, ker so bili vsi več ali manj poškodovani. Nekateri ponesrečenci so ležali drug čez drugega. In najstrašnejše tako za reševalce, kakor za ponesrečenca je bilo, da je ležal že mrtev ponesrečenec na živem. Končno so spravili reševalci vse ponesrečence izpod voza. Na mestu je bila že civilna in vojaška komisija, ki je skušala ugotoviti vzroke nesreče. Reševalni avto je odpeljal v bolnišnico štiri ponesrečence, petega, mrtvega pa so pokrili z odejo in nato naložili na vojaški avto ter ga odpeljali v vojašnico.

Vzroki nesreče.

Komisija, ki je skušala izslediti vzrok nesreče, je ugotovila, da je tovorni avto vozil s hitrostjo kakih 30 km na uro. Dasi ta hitrost ni velika, je bila za ostri ovinek, ki ga napravila cesta ob Trnovskem pristanu mimo trafike na oglu na trnovski most, ki vodi na Prule, prevelika. Avto je zaneslo na rob ceste, kjer je raztrgal železno ograjo, ki seveda ni mogla ustaviti in zadržati sile, ki jo ima s hitrostjo 30 km na uro drveči 4500 kg težki tovorni avto. Na prevrnjenem avtomobilu, ki je sicer ves razbit, se je dalo ugotoviti, da je vozil avto z direktno brzino čez ovinek. Sreča je še bila, da je motor takoj po padcu odpovedal, sicer bi bila velika nevarnost, da se avto še vname, kar bi najbrž povzročilo smrt šestih ponesrečencev. Takoj v začetku sta se rešila šofer in podnaradnik. Reševalni avto pa je odpeljal ponesrečene vojake Milutina Miliča, Mladena Milenkovića, Dušana Kovačevića in Filipa Kurirja. Od ostalih dveh je bil eden lažje poškodovan, zadnji pa mrtev.

Naknadno smo bili obveščeni, da so pri avtomobilski nesreči prizadeli vojaški avtomobilskega oddelka 40. pešpolka, in sicer je mrtvi ponesrečenec 22letni redovnik Mikoljč Ljubo iz Beograda. Imena štirih vojakov, ki so bili prepeljani s težjimi

Smrt mladega ameriškega Slovenca

Mladi športnik — vzoren katoličan.

V eni zadnjih številčk smo poročali, da se je v Clevelandu smrtno ponesrečil mladi slovenski športnik Anton Ponikvar. »Amerikanski Slovenec«^c od 21. oktobra nam poroča obširen nekrolog, v katerem pravi:

Tužno in žalostno so zapeli zvonovi pri fari sv. Lovrenca v nedeljo, dne 4. oktobra. Ljudje so se povpraševali, kdo bi naj bil umrl, saj vendar se ni vedelo za nobenega, ki bi bil resno bolan. Ko pa cerkvniki odzvonili in ga ljudje sprašujejo, kdo bi umrl, žalostno pove, da je zvonil Ponikvarjevemu Tonetu, ki se je ponesrečil pri avtomobilski dirki.

Tone Ponikvar, star 23 let, je bil poln življenja in jako vesele narave. Stanoval je pri svojih starših, ki imajo obširno trgovino, mesnico in grocerijo. Pokojni Tone je bil skoro vedno v prodajalni, le kadar je bilo treba kako naročilo kam odpeljati, je bil zelo rad na uslugo ljudem in jim odpeljal naročeno blago na dom. Bil je tudi izvrsten dirkač in je že trikrat odnesel v dirki prvo nagrado. Tako se je odpravi ltudi v nedeljo, 4. okt., na dirkališče v Sharon, Pa., z namenom, da pride domov kot zmagovalec. Nesreča je pa hotela, ko je bil s svojim dirkalnim avtomobilom prvi v dirki, da se zlomi pri avtomobilu os, avto se postavi na glavo, da mu razbito steklo in strto železo skoro odreže glavo. Bil je nesrečen na mestu mrtve.

Težak je ta udarec za dobre starše, brate in sestre, ki so ga vsi ljubili. Tudi v družini je bil član društva sv. Jožefa št. 140 KSJK. In član društva sv. Imena mihaela, ki je bil tudi v pokojni, dr. je človek vedno in povsod v smrtni nevarnosti, da mora biti vselej in povsod na smrt pripravljen, zato je pogosto prejemal svete zakramente. Tudi na usodepolni dan zjutraj je bil pri spovedi in sv. obhajilu.

60 letnik

Zaplana, 1931.

V soboto 7. novembra dovrši svoje 60 leto Franc Troha, organist in cerkvenik v Zaplani. Ob tej priliki je uместno, da se ga spominjamo, zakaj g. Troha je znan širom vrhniške okolice kot dober pevec in organist.

Šestdesetletnik se je rodil dne 7. novembra 1871 l. Podlipu, občina Vrhnika. Dolgih 17 let je poučeval kot zasilni učitelj v Podlipu, kjer je bil obenem cerkvenik in organist. Marljivo je tudi deloval kot predsednik pri takratnem društvu, ki je v istem času tudi sezidal Društveni dom.

L. 1911. 7. novembra, se je preselil v Zaplano nad Vrhniko, kjer je sprejel službo organista in cerkvenika. Toraj ravno ob njegovem let. rojstnem dnevu bo minilo 20 let, odkar opravlja vestno svojo službo v Zaplani. G. Troha je marljiv čitatelj Domoljuba in že 45 let naročnik Mohorjeve družbe. Jubilantu, ki je še čil in zdrav, želimo še mnogo let trdnega zdravja.

poškodbami v vojaško garnizijsko bolnišnico, smo že zgoraj navedli. Ostali trije pa so dobili le lažje telesne poškodbe, tako šofer Kolašić, redov Dragoljub Jovanović in podnaradnik Katič Nikola, ki je vodil navedene vojaške.

Cena: mala steklenica Din 10.—, srednja steklenica Din 20.—, velika steklenica Din 52.—. Dobiva se povsod.

Nič več nočnega dela v pekarnah

Belgrad, 5. novembra.

V ministristvu za socialno politiko in narodno zdravje se je danes začela konferenca o vprašanju nočnega dela v pekarnah. Konferenci prisostvujejo zastopniki Zveze pekov iz Beograda, Zagreba, zastopniki industrijskih korporacij, ministristva trgovine in industrije in med drugimi tudi zastopniki ljubljanske Zbornice za TOI. Načelnik ministristva za socialno politiko g. Jeremić je referiral o mednarodni konvenciji, ki določa prepoved nočnega dela v pekarnah. Ker je čas, da se konvencija ratificira, je ministristvo sklicalo to konferenco, da zasliši izvedence.

Nato so govorili zastopniki posameznih korporacij, katerih mnenja pa niso bila enotna. Zastopnik ljubljanske Zbornice za TOI je govoril za modernizacijo produkcije kruha, ki bi lahko dovedla do dnevnega dela v pekarnah. Proti ukinjenju nočnega dela pa je govoril zastopnik delodajalcev g. Rukavina, ki je zastopal Zvezo zagrebških pekovskih mojstrov.

Zaenkrat je upati, da se bo mednarodna konvencija pri nas ratificirala in da bo torej nočno delo v pekarnah odpravljeno.

Razvaline manastira Banjska

Ob reki Banjski, ki se izliva v Ibar, leži mata kotlina, obdana z vencem planinskih koč. Na vzvišenem kraju v tej kotlini je opaziti ruševine. Tam je nekoč stal monastir (samostan) Banjska, zadružbina kralja Milutina Nemanjića. Odtam, kjer so ga pokopali leta 1321, so pozneje prenesli njegove ostanke v Sofijo. O monastiru Banjski se je že mnogo pisalo.

Leta 1890 je bila znanstvena ekspedicijska prve vrste, ko so našli svetloštetfonsko hrisovulje (z zlatom zapečateno povelje), v katerem je bilo brati o velikem lastelinstvu monastira Banjske. Pod njegovo oblastjo je bilo 75 vasi in 8 pastirskih naselij s 300 pastirskimi družinami. Omenjeno hrisovulje je po starosti drugi najdragocenejši srbski pisani spomenik. Prv je Miroslavljev evangelij, tretji pa zakonik carja Dušana.

Z monastir Banjsko je združen lep kos srbske zgodovine. Zgradi ga je dal kralj Milutin, ki je stoloval v Pannu na Kosovem polju. Milutin je zelo nasprotoval njegov brat kralj Dragutin, kateremu so se pridružili vsi Milutinovi lastelinsti. Milutin je zbral najemniško vojsko, toda do vojne ni prišlo, ker je mati pomirila svoja razprta sinova. V zahvalo za to, da ni prišlo do bratormorne vojne, je zgradil božji hram, ki je bil posvečen svetniku rodobine Nemanjićev sv. Stefanu.

Monastir Banjska je znameniti tudi radi tega, ker je tam pokopana kraljica Teodora, mati carja Dušana, kar je zgodovinsko točno ugotovljeno.

Fr. Suklje:

S prijateljem Franom Detelo v Wr. Neustadtu

Konec.

Tukaj pa moram naglašati, da se je baš v istem času zapečatila usoda liberalnega parlamentarizma na Dunaju. Midva z Detelo sva se zelo zanimala za ta razvoj. Kar sva videla na Dunaju, je naju le potrdilo o našem prepričanju, da liberalni Nemec niti najmanjšega talenta nima za vladanje. Veliko darovitosti, temeljito izobrazbo, vse drugo kar hočete — le nobenega sledu ne državniške uvidenosti! Prišlo je do padca Auersperga in njegovega režima, ki je tudi mene bil preginal iz slovenske domovine. L. 1879 je bil že avstrijski ministristki predsednik grof Edvard Taaffe. Zastoj se je repenčil tudi v Wr.-Neustadtu premagani liberalizem.

Kaj sva pa v tem položaju storila midva slovenska eksponenta v tujem mestu? Nisva rok križem držala in predvsem sva uplivala na trojico naših Cehov. Ti so bili skoraj popolnoma že pozabili, da jih je rodila češka mati. Polagoma se jim je začela narodna zavest vračati. Najprej sem pridobil dobrodušnega p. Konrada. Baš tedaj sem bil pisal za letopis »Slovenske Matice«^c biografijo velikega češkega zgodovinarja in državnika Františka Palackega. Moral sem študirati tudi njegova v češčini pisana dela. Češki jezik mi je delal neke težave in čestokrat tudi s slovarjem in slovnico v roki nisem mogel pravo pogoditi. Tu sem pa naprosil p. Konrada Simeka. Z menoj je čital velikega rodoljuba, in narodna iskra, ki je še tlela v njegovih prsih, se je vnela in razplamtela nad tem berilom.

Toda, bo kdo vprašal, ali ni bilo nobenega upora pri nemških kolegih? Pri naših cistercijenih nikakor ne. Bili so sami umirjeni pravični možje, in izgreli nemškega liberalizma so bili tudi njim skrajno zopni. Od prosvetnih nemških kolegov je bil eden, naravoslovec, sin imovite graške rodbine, čudak in »serkljanček«, sicer popolnoma nedolžna živalca. Potem je bil še en filolog iz nemške Moravske, pustež, ki se ni prav prilagel vselemu značaju protosorskega ztora. In naizlitaš, komaj z univerze došel suplent ni prišel prav v poštev. Na drugih zavodih je bilo pač poleg nemškega liberalizma že zastopano velikonemško mišljenje. Tu

pa tam so se začele majhne praske in kmalu »o me hudomušni kolegi pitati s priimkom »Kravall-schani«, ker sem svojo slovensko svojstvo včasih preognjevitno zastopal. Ali pri vseh teh prilikah je naša gimnazija držala skupaj in nič hudega ni bilo. Sicer pa je naša slovenska dvojica nekaj časa bila ojačena. Kot suplent je bil nastavljen Slovenec Emiljan Lilek, kateri je baš te dni kot vladni svetnik in zaslužen pedagog in slovstvenik v Celju praznoval svojo 80-letnico. Pri naših političnih praskah nam je po svojih močeh pomagal in zato so ga odklikovali naši kolegi s priimkom »Ljubobratič«, kakor se je zval eden najglasovitejših bosanskih puntarjev.

Sprememba se je vršila tudi v ravnateljstvu naše gimnazije in po pravici povedano mi profesorji te spremembe nikakor nismo bili veseli. Za direktorja so nam poslali nekega dr. Schoberja, ki se je takrat kazal za velikega liberalca in odločnega levicarja. Vendar so o možu krožile verodostojne vesti, da je v svoji mladosti bil vnet Ceh ter s ponosom nosil češko »čamaro«. Politično ozračje v Dunajskem Novem mestu se je vidno začelo ogrevati. Novo došlo Taaffejevo ministristvo se je tudi v tem liberalnem gnezdu čim dalje bolj napadalo.

Tudi politika ima menjajoče se svoje »mode«^c in baš takrat je po celem Nemškoavstrijskem razsajala strast, da so s strumnimi demonstracijami obhajali spomin Jožefa II. Kaj se je brizgal nemško-liberalni filister, da je bil tisti cesar Jožef, kateremu je stavljal spomenike ter ga slavil na neštetihi komerzih, najhuši avtokrat! Ugibala sva z Detelo, da bo naš ravnatelj Schober gotovo hotel prirediti kako šolsko slavnost v spomin cesarja Jožefa. In sklenila sva po svojih močeh to preprečiti. Ko tedaj ravnatelj pri konferenci v istini sproži to misel, sem jaz odločno ugovarjal. Rekel sem, da je »rebus sic stantibus«^c to praznovanje politična demonstracija, da politika ne spada v šolo ter da moram vsled tega odločno ugovarjati ravnateljevi nameri. »Vlagam protest«^c sem rekel »In po potrebi bom šel s svojim protestom do ministristva!«^c Neverjetno, izdalo je Podpirala me je moja šolana četa proforsorskih tovarišev z Detelo na čelu, nemški kolegi so molčali, in uvidevši situacijo je dr. Schober umaknil svoj predlog.

Seveda v Dunajskem Novem mestu so napravili na čast cesarju Jožefu sijajno iluminacijo. Vsa okna so bila razsvetljena, le dvojce stanovanj je ostalo v temi: Detelovo in moje. Pač sva riskirala,

da nama šipe pobijejo, a niti tega niso storili.

Nisem povedal, da se je med tem časom s prijateljem Detelo vršila pomenljiva sprememba. Prvo leto je kot samec obovedal pri meni. Potem je pa pripeljal v Wr.-Neustadt svojo zalo nevesto. Bila je vnučinka slovenskega skladatelja Flajšmana. Dražestno bitje, kakor ustvarjeno, da napravi srečnega svojega dobrega moža. Tako sva midva slovenska eksponenta prav prijetno živela ter po svoji dolžnosti kulturo trosila med odtodnimi Nemci. Reči pa moram, da sva oba tedaj prav resno se zakopala v študije. Detela se je že takrat prav veliko bavil s francoskim jezikom in je med drugimi rečni študiral avstrijsko zgodovino XV. stoletja, dobo celjskih grofov in cesarja Friderika. Jaz pa sem se z veliko vztrajnostjo spuščal v najrazličnejše študije. Gimnazijski učitelj nisem hotel ostati. Z ene strani me je gnal temperament v politiko in radi tega sem začel sistematično se baviti z nacionalno ekonomijo in političnimi vedami. Z druge strani pa me je mikala univerza in poleg drugih študij sem vzel zopet v roke grško slovnico, začel prebirati stare klasike in uglobil se v Kantovo filozofijo. Da postanem privatni docent mi je namreč še manjkal filozofski rigorozum in v to svrhu sem si moral izbrati kak filozofični sistem. Se danes se čudim, da je takrat moje truplo s tako lahkoto zdržalo te duševne napore. Viden sad te dobe je nemško pisana zgodovinska razprava »Zur Geschichte der Septemberereignisse«, po mojem prepričanju še danes najboljša, kar je kdaj izšlo izpod mojnega peresa.

Ali je treba posebno poudarjati, da sva s pekočim zanimanjem zasledovala narodni razvoj v ožji domovini in polomijo nemškutarje pri državno-zborskih volitvah l. 1897, ko je skupni narodni kandidat vitez Schneid sijajno zmagal zmagal nad Deschmannom? Gnana tega čvrstejša rodoljuba sva stopila tudi v stik z našo akademsko mladino. Ko sta dunajska »Slovenija«^c in graški »Triglav«^c se dogovorila za skupni sestanek na Semmeringu, sva se tudi midva kot »stare bajte«^c udeležila tega izleta. In lepo je bilo! Še danes, ko sem nastopil že 83. leto, me razveseli spomin na znameniti prizor, ko sta se dunajski in graški študent na tujih nemških tleh, ki so pa bila nekdanj last slovenskih pradedov, spominjala domovine ter pod milim nebom svečano prislegla, da hočeta zvesto njej služiti. Tudi jaz sem govoril pri tej priliki in menda sem našel prave besede, da sem vžgal mla-

da srca. Nismo bili sami Slovenci pri tej svečanosti. Tako se spominjam, da je bil zraven mlad češki žurnalst Penižek, ki je kasneje postal uprav moister češkega časnikarstva. Dalje se je udeležil te slavnosti in — ako me spomin ne vara — tudi govoril Otokar baron Prazak, sin tedanjega češkega ministra. Med slovenskimi fanti mi je posebno ugajal mladi Deček, kasneje eden voditeljev na spodnjem štajerskem in od dunajskih akademikov Danilo Majaron, kateri je veliko prežgodaj zapustil ta svet.

Nič hudega mi tedaj ni bilo v Wr.-Neustadtu. Moja draga žena mi je kasneje čestokrat rekla, da nikoli ni bila tako srečna kakor v prognanstvu v Dunajskem Novem mestu. In vendar naposled nisem mogel vzdržati! Polastilo se me je bilo pravo domotožje in čim dalje glasneje se je oglašala v meni želja po političnem udejstvovanju. »Nazaj v Ljubljano«, je bila moja srčna želja in končno se je spopolnila. Pisal sem bil deželnemu predsedniku baronu Winklerju, naprosil ga, da naj tudi on podpira moje prizadevanje, da se zopet vrnem v domovino. S prva ni bilo videti, da se mi posreči ta namera. Ze se je začelo šolsko leto 1881/82, že sem bil zopet nastopil svojo službo, ko nekega dne prihiči k meni prijatelj Detela ter mi pokaže telegram, ki mu ga je poslal politični uradnik Stefan Lapajne, takrat pridelen deželnemu šolskemu svetu. Vsebinska je bila, da sem iz službenih ozirov premeščen nazaj v Ljubljano.

Lepo odhodnico so mi napravili. Ne le moji ožji kolegi, temveč mnogo uglednih meščanov je bilo pri velikem osumplju. Prvo napitnico name je imel odvetnik dr. Csumplik. V svojem govoru je dejal, da so v Wiener-Neustadtu le zmajali z glavami, češ kakega divjega Črnogorca nam bo sedaj vlada poslala v mirno naše mesto! »Danes pa«^c — in kazal je na pestro vrsto udeležnikov — »Vam že pogled na to družbo pove, da odhajajočega profesorja čislamo i mi, ki smo od njega različni po jeziku in političnem prepričanju!«^c

Jaz sem odšel, dr. Detela pa je ostal malone še 13 let v svojem delokrogu. Sam je bil prošil za imenovanje v Wiener-Neustadt in dobro se je tam počutil. Videl sem ga zopet, ko se je vrnil v domovino kot ravnatelj na novomeško gimnazijo. Tudi tam je postavil svojega moža v vsakem oziru. Mati Slovenija naj bi rodila več tako značajnih in uglednih mož, kakor je bil ta moj ljubi sodrug in sobojevnik iz Dunajskega-Novega mesta.

Ljubljana

Drugi delavski prosvetni večer

posvečen našim izseljencem, se bo vršil 12. novembra ob 8 zvečer v dvorani Delavske zbornice

Spored

1. Duma. (Odlomek.) Deklamacija. Oton Zupancič. Tov. Franc Gajeta.
2. Naši izseljenci in stiki z domovino. Č. g. p. Kazimir Zakrajšek.
3. Naša emigracija v luči statistike. — G. Fink, izseljeniški nadzornik.
4. Francija. (Skiopitično predavanje.)

Vstop prost. Vsi člani in prijatelji iskreno vabljeni. C. K. D. J. S. Z.

Razprava proti mesarjem

Ljubljana, 6. novembra.

Poročali smo že, da je policija ovadila šest mesarjev prekajevalcev državnemu pravdnstvu zaradi previsokih cen. Državno pravdnstvo je vložilo proti tem mesarjem tožbo in je sedaj razprava že razpisana. Vršila se bo 12. t. m. ob 10 pred ljubljanskim okrajnim sodiščem. Kakor čujemo, je policija izdelala za vse slučaje, o katerih bo sodišče razpravljalo v tej pravdi, natančne in strokovnjaško izdelane račune, v katerih je preračunano prav vse, kaj so mesarji izdali in kaj so sprejeli. Razprava obljublja biti prav zanimiva in je med javnostjo zanjo znaten interes.

Kaj bo danes?

Drama: »Dve nevesti«. Izven.
Opera: »Kostana«. Premijera. Izven.
Jakovčev paviljon: Gorsetova razstava.
Kino Viš-Glince: ob 8 »Krvava arena« (Rudolfo Valentino).
V Oficirskem domu ob pol 9 zvečer poje guslar Barjaktarović arbske narodne pesmi.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjini trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Našim izseljencem. Delavski prosvetni večer, posvečen našim izseljencem, se bo vršil v četrtek, dne 12. novembra ob 8. zvečer v dvorani Delavske zbornice. Vsi iskreno vabljeni, da v duhu obnovitve stike z našimi izseljenci, ki so morali v tujino za kruhom. Večer priredi Centrala Krekovih družin.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov pravi svoje članice, da se udeležijo pogreba blagopokojnega očeta našega člana in odbornika L. Pečarija. Pogreb bo danes ob 2 pop. iz mrtvašnice splošne bolnišnice.

Ljudski oder v Ljubljani poziva svoje članstvo, da se v polnem številu udeležijo pogreba našega tovariša g. L. Pečarija, ki se vrši danes ob 2 pop. izpred splošne bolnice. — Tajnik.

Električni tok v Spodnji in Zgornji Šiški bo v soboto od 12.—16. zaradi neodložitih del prekinjen. — Tako nam poroča Električna zadruga v Spodnji Šiški.

Služkinje! »Poselska zvezca« obvešča vse služkinje, posebno pa članice »Poselske zvezce«, da se je ponovno otvoril šiviljski tečaj. Katera ima veselje do šivanja, naj se prijavi pri »Poselski zvezi«, Miklošičeva c. 22-L, Delavska zbornica.

Imenstvo venca na grob blagopokojne gospe Marije Wagner, je darovala rodbina Grumova Din 100 za Elizabetno konferenco pri sv. Petru. Bog povrni.

Društvo učiteljev v Ljubljani javlja, da v nedeljo 8. nov. 1931 odpadeta običajna seja in se-

Vaše defektorje zamenjate ugodno za moderne radio aparate le pri

Radioval nasl. Jugošport
Ljubljana, Dalmatinova ulica 13

Kulturni obzornik

Mentor

Saj sem pomisljal, ali bi se naročil nanj, pa sem se le odločil in reči moram, da se ne kesam. Kakor sem bil vesel prvih dveh števk, tako me je vzveselila tudi tretja, ki je točno izšla. Pa sem bral. Najprej kajpada Mlakarja, ker sem bil radeveden, če je tudi to pot tako segav. Reči moram, da je njegova »Lacrima« tako solz in smeja bogato življenje nadebudnega prvošolca, ko se uživa v gimnazijsko atmosfero, v kateri poganja toliko cvetov posebne sorte. — Ob članku dr. Fr. Jakliča »Vince te ipsum!« sem razmišljal in priznati moram, da so take vrste vzgojni sestavki v dijaškem listu potrebni, saj nam je res potrebno, da se zavemo svoje notranjosti in da ne begamo brez ciljev in smotrov slepi za vrednote, ki usovršujejo že mladega človeka. Ob »Pismu o Slovenski čitanki in slovnici za prvi razred srednjih šol«, ki ga je napisal Anton Sovre — eden izmed četvorice avtorjev, ki si jih lahko tudi na sliki ogledaš — mi je bilo skoraj žal, da nisem več v prvi, kjer bi ob novi čitanki toliko pridobil. Sovre zanimivo pripoveduje, kako so sestavljali čitanko, kakih smernic so se držali in še značilno oriše svoje tovariše s sega besedo, ki mu je gotovo ne bodo zamerili, če povem, da smo se na njihov račun smejali. I. Dolenc, ki tako prijetno pripoveduje, se počuti tudi »Med Slovaki« kakor doma, zlasti »Pri Andreju Hlinki«, ki je pravi oče slovaškega naroda. Z njegovim življenjem in neumornim, požrtvovalnim delom nas seznanja tako pristrano in živo, kot bi govoril o svojem učitelju — očetu našega naroda in tudi našega dijaštva — dr. Janca Evangelistu Kreku. Ob takih moških vzornikih se mora dijaštvo davdušiti, ko vidi, kaj vse premore prava ljubezen do naroda. Dolenčeva besedo po-

stanek, pač pa se vrši isto teden pozneje, to je v nedeljo, dne 15. nov. 1931.

Lizol. Včeraj jutraj so našli v vinotoku v kleti Mahrove hiše nekega nezvestnega delavca. Mož je namreč v moralni depresiji izpil v samomorilnem namenu nekaj lizola. Reševalni avto je moža prepeljal v bolnišnico. V bolnišnici so ugotovili, da je mož 47letni monter. Trudu zdravnikov se je posrečilo, da so moža rešili smrti, tako da je sedaj izven nevarnosti.

Ponesrečenci. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela nekaj ponesrečencev. Pri delu se je v žrebec pri Mostah ponesrečil 28letni delavec Ivan Venek. Sekira mu je med delom odletela v glavo. Poškodba je k sreči lažja značaja. — Drugi ponesrečenec je 9letni Tonček Ogrin, sin delavca iz Podturjaka 29. Deček se je vozil z vozičkom po bregu in se zadel v kup gramoza. Pri padcu si je zlomil levo roko. — Žrtev sovražstva je postal 24letni Franc Slapner iz Gorica 5 pri Kamniku. Tega je napadel neki A. S. in ga poškodoval po glavi in hrbtu. — 28letna žena posestnika Frančiška Nagode iz Gor. Logatca 24 je doma padla in si zlomila levo roko.

Nesreča pri rezanju slame. 8letni Jože Peterca, posestnikov sin iz Dobrunj, je rezal slamo ter po nesreči vtaknil roko v slamožnico, ki mu je odrezala dva prsta na levi roki. Prepeljali so ga v ljubljansko splošno bolnišnico.

Težka nesreča. Anica Pirc, trgovska poslovodnica žena trg. uradnika, roj. 1906, stanujoča v Pražakovi ul. 6 se je nocoj peljala s kolesom čez Marjini trg. Hotela se je umakniti avtomobilu, ki pa jo je podrl in jo vlekel 4 m za seboj. K sreči ni prišla med kolesje in si je zlomila le ključnico. Prepeljali so jo v splošno bolnišnico.

Darovi za stradalce v Beli Krajini. Pismar R. kr. v Wolfovi ulici so izročili: Gdč. Mayer Julija, učiteljica na Catežu pri Brežicah, Din 182.50, kot zbirko šolske mladine in tam. prevlastva. J. F. K. Din 50; Benedikt Poniž Din 10; neimenovani akademiki Din 10. — Iskrena hvala!

Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah Vam nudi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franjo Kunavar, pokopališče Sveti Križ, Ljubljana. — Telefon št. 27-87.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 7. nov.: »DVE NEVESTI«. Izven.
Nedelja, 8. nov. ob 15: »PRINCESKA IN PASTIR-ČEK«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »DVE NEVESTI«. Izven.

Ponedeljek, 9. nov.: »DOGODEK V MESTU GO-GIC. Red C.

OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 7. novembra: KOSTANA. Premijera. Izven.
Nedelja, 8. nov. ob 15: »VIKTORIJA IN NJEN HUZAR«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »KNEZ IGOR«. Gostuje Josip Križaj. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 9. nov. — Zaprt.
Torek, 10. novembra: BALETNI VEČER pariškega baleta Loie Fuller. Izven.

Zimske sarkije, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Poizvedovanja

Lepo usnjeno rokavico je izgubil akademik od Zadrugne zveze do sodniškega parka. Najditelj se prosi, da jo proti nagradi izroči upravi »Slovenca«.

Cerkveni vestnik

II. Vnanja kongregacija pri čč. uršulinkah v Ljubljani ima v nedeljo, 8. t. m. zjutraj ob 6 sv. obhajilo, popoldne ob 2 pa shod. Pridite vse! — Voditelj.

Meščanska Marijina kongregacija za može pri sv. Jožetu nima v nedeljo 8. t. m. shoda, pač pa ima v nedeljo 15. t. m. ob 10 pop. odborovo sejo in ob 11 pa običajni shod.

Veledenjene dame!

Zahvaljujem se Vam za Vašo prijazno udeležbo na predčerašnjem predavanju v Delavski zbornici.

Opustili se moram vsem onim damam, ki niso dobile več mesta v dvorani ter onim, katerim niso bile izročene obljubljene vzorčne zaobale, ker so iste radi obilne udeležbe posle. Te zaobale bo izročila vsaki dami na zahtevo »DROGERIJA GREGORIC, LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA 5«.

Veledenjene dame sprejemam v urho individualnih razgovorov v soboto dne 7. novembra 1931 od 10 do 15 ure in od 16 do 19 ure v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevu cesti.

Svetovala bom za vsako lice potrebno nego posameznim damam vse popolnoma brez stroškov in brezobvezno.

Pri tej priliki omenjam, da se prodajajo Barbara Gould izdelki edino le v Drogeriji Gregoric, Ljubljana, Prešernova ulica 5, zato prosim, da se obisk pri meni ne uporabi za nabavo teh kozmetikov.

Napoved naj mi bo dovoljena, da izrečem svojo zahvalo tudi zastopnikom tiska, ki so me počastili s svojim posetom.

Projmite, veledenjene dame, zagotovilo najodličnejšega spoštovanja

Madame Beyerle I. r.

Evropska direktisa

Barbara Gould

Vrnili so se

Zgodba enajsterih, ki so izgubili delo v Franciji

Ljubljana, 5. novembra.

Danes popoldne se je v veži policijske uprave ustavilo 11 trudnih in izgaranih mož, 11 repatri-irancev iz Francije, ki so se sedaj vrnili v domovino, ker so v Franciji izgubili delo. Naš sodnik je govoril s njimi; objavljamo izvleček iz tega razgovora. Mirno, brez strasti so pripovedovali o svoji strašni usodi:

Najbolj inteligenten med njimi, 28letni Stefan Filipović iz Beograda, ki je nekaj voditelj te skupine, je najprej pokazal svoje roke. Nekaj strahnege, te roke! Pokrite so bile čez in čez z velikimi žulji, iz katerih je še tekla kri. Za njim je pokazalo še ostalih deset mož svoje roke in vse te roke so bile krvave od samih velikih žuljev, večjih od lesnikov.

To je vse, kar smo si pridobili v Franciji, po dolgem delu. Pred 14 meseci me je izvalil agent v Francijo, drugi so bili že dalj tam. Šel sem tja na kontrakt in sem delal v keramični industriji. Po 275 frankov sem zaslužil na uro, ostalo mi ni prav nič, ker sem vse izdal za hrano in stanovanje. Od uat sem si moral pritrgovati, da sem mogel nekaj pošiljati domov. Potem sem delal pri utrjevanju meje. Res je bil tam nekoliko boljši zaslužek, ali delo je bilo peklensko. Tudi hrana je bila v vojaški kantini dražja, po 18 frankov dnevno. Verjemite mi, prav nič si nisem mogel prihraniti in drugi tudi ničesar. V soboto sem delal do desetih zvečer, ker med dežjem nismo delali, prav tako ne tudi ob nedeljah in praznikih ter sem moral ujeti zamujeni zaslužek. V nedeljo se je pripeljal v lepem avtomobilu blagajnik, poklical delovnega nadzornika in naročil, naj nas izplača in takoj odpove. Takoj smo morali zapustiti barak. Izplačali so nam samo naš zaslužek in nič več. Pognali so nas na cesto, vse brez odpovednega roka, brez plačila za teden dni naprej, kakor bi morali. Garali smo za beraško plačo, kakor črna živina. Sedaj, ko je v Franciji tudi že izbruhnila kriza, je silšali od domačinov samo en klic: »Tujce ven! Tujci, to smo mi in so nas gonili ven in nas končno tudi pregnali. Sedaj goniyo druge. Kam naj se obrnemo v Franciji, ko smo bili na cesti? Ali naj iščemo najprej delo, ko nas nihče ne bi sprejel? Ali naj beračimo po francoski deželi? Če pri nas pride brezposelnost in kmetu in ga prosijo za kos kruha, ga vedno dobi. Tam te naženo, ker se boje, da si ogleduješ, da boš kaj kradel. Tako smo bili na cesti. Obrnili smo se na naš konzulat v Metzlu.

Naš konzul g. Božović je prijazen človek. Delal nam je: »Da, če bi bili vi sami, ali v Alzaciji in Loreni je 15.000 jugoslovanskih delavcev. In večina teh bo sledila vam. Nekaj vam bom dal za vožnjo, da pridete vsaj do Jesenice. Potem si pa pomagajte, kakor veste. Obrnite se na borzo dela v Ljubljani, morda vam ta poliče kakšno delo, če bo šlo. Kdor ima v domovini dom, naj se poda tja in naj si skuša za silo prekrbeti obstoj. Dandanes je povsod hudo in to hudo je prišlo sedaj tudi v Francijo. Samo ne iščite dela v Franciji, ker boste gotovo propadli. Rešite se! Reši naj se vsak, kdor se more!»

V Metzlu smo imeli tudi jugoslovansko organizacijo delavcev. Tajnik je neki akademik Kuhar, vrl dečko. Ali naj iščemo pomoči v tej organizaciji, ki sama nič nima? Sprejeli smo konzulovo

ponudbo ter se pripeljali do Jesenice. Na Jesenicah smo zbrali zadnje vinarje ter se pripeljali do Ljubljane. Sedaj smo tu in ne vemo ne kod ne kam. Morda nam bo policija izdala potne liste do naših domačih krajev. Verjemite mi, od nas 11 mož nimamo nihče niti vinarja v žepu. Vse bogastvo, ki smo ga prinesli iz Francije, je to! Mož je zopet pokazal svoje roke z ogromnimi krvavimi žulji.

Zapisali smo si tudi imena teh delavcev, ki jih tukaj podajamo, da bodo naši čitatelji vedeli, da ne gre za izmišljeno storijo: 28letni Stefan Filipović iz Beograda, 25letni Spiro Bjelić iz vasi Pribira pri Sibeniku, 27letni Ivan Skrobonja iz Splita, 25letni Ivan Čurjak iz Trebislava v okraju Ljubuški, 29letni Ivan Rezo iz Rakitnega pri Ljubuškem, 28letni Vlado Bošnjak iz Bošnje pri Ljubuškem, 28letni Jakob Matjašić iz Oporovca pri Prelogu, 32letni Stefan Pupovac iz Perušice pri Bengovcu, 44letni Ivan Bončević iz Deverskega, 41letni Ilija Lončar iz Dolenjeve Gradca pri Mostarju, 30letni Milorad Pepić iz Lepaja v Dobriškem okraju.

Če bomo v bodoče navajali imena vseh repatriirancev, ki bodo sedaj na zimo prihajali v domovino, bomo morali za to uporabljati cele kolone. Za enkrat smo navedli samo usodo teh 11 Srbov in Hrvatov. Koliko tisočev Jugoslovancev in med temi tudi koliko tisočev Slovencev doživlja te dni v drugih deželah enako in slično in morda še strašnejšo usodo. Domovina je uboga mati in rada bi jim dala kruha in dela, ali dostikrat tega ne more in jim daje zgolj ljubezen, od katere pa ljudje težko živijo. A še vedno je bolje v domovini, kakor v tujini!

Celje

Brezobziren motoklist. V četrtek 5. t. m. se je 10letni soljar Zupan Stanko, sin delavca v cinkarni, vrnil iz šole domov na Zgornjo Hudinjo pri Celju. Okoli četrta na dve ga je na državni cesti proti Mariboru dohitel neki motoklist in je fantka, ki sicer res ni hodil po svoji poti po cestno-policijskih predpisih, podrl na tla. Fant se je pri padcu močno poškodoval po obeh rokah in obeh nogah, dočim je motoklist nadaljeval svojo pot v še hujšem diru, ne da bi se zmenil za ponesrečenega dečka. Poškodbe dečkove so tako resne, da je bilo nujno potrebno, da so ga oddali v javno bolnišnico.

Smrtina kosa. V četrtek 5. t. m. popoldne je umrla v javni bolnišnici 29letna Palir Draga, žena elektromehnika v Celju. — Bog ji daj večni mir in pokoj, preostalom pa naše sožalje.

Na radio večeru v veliki dvorani Ljudskega doma, ki ga priredi KPD v ponedeljek 9. t. m. točno ob 8 zvečer, se bodo izvajale pevske točke društvenega mešanega zbora, predavanje o zgodovinskem Celju, orkestralne točke, ki jih izvaja društveni orkester, potem predavanje o današnjem Celju, sopranski samospevi, dramski prizor iz Zupancičeve Veronike Deseniške in za zaključek nastopi še tamburaški zbor Krekove družine. Program bo končan točno ob 10. Cene prostorom so zelo zmerne.

V Bratislavi zastopani pravoslavni, grkokatoliški in katoliški v bratski edinstvi in slogi.

Da pa ideje posteneje last nas vseh, da se uspehi ohranijo in še povečajo, naj služi omenjeno Poročilo.

Poleg različnih sestavkov ter poročil o poteku kongresa obsega to Poročilo večino referatov, konferatov in diskusij na omenjenem kongresu in vse resolucije. Obžalovati moramo, da ni v knjigi nekih važnih referatov. Redakcijski odbor bi se pač moral poboriti, da bi nam ohranil vso govorno besedo s kongresa!

Danes le omenjam nekatera važnejša objavljena predavanja, ki nam po svoji važnosti morejo služiti za idejno orientacijo. — Fundamentalnega pomena je referat prof. dr. Gričevca: Cilil-metodij-ska ideja in Katoliška akcija. Tema referata je: živimo res v vsem obsegu katoliško in mnogo smo s tem že storili za uniho! Lepo in praktično je obdelal cel prof. dr. Vl. Macourek temo: Kulturno stanje sodobnega slovanstva. — Dalje: dr. J. Kalaj: Katoliški Slaveni i liturgijski pokret; dr. F. Stele: Etične in kulturne vrednote slovanstva; — rusko predavanje prof. dr. K. R. Volinskega: Slovani v univerzalni kulturi.

Poročilo je izdano v dostojni obliki in opremljeno s nekaj fotografijami s kongresa. Vsem ga toplo priporočamo v nabavo, še bolj pa v študij! Dobri se pri Pripravljalnem odboru za ceno 30 Din. Upamo, da ga bodo dobile v prodajo tudi knjigarne.

Fotomateriji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

V slovenskem prevodu ni original prav nič izgubil. Gladko se bere in prijetno. V »Drobižu«: Izvor kinematografa, Virgilijeva 2000-letnja, Filatelija in šola. Vse to pa zaključuje Crassus s segavimi latinskimi domesticami, ki naj igraje uvajajo dijakov ob šolah in znanje jezika.

Tako sem prebral tretjo številko Mentorja in kar žal mi je bilo, da ni obširnejši.

Mogoče bi pa lahko bil, če bi se zganilo dijaštvo in če bi se zganili vsi, ki hočejo dijakovo dobro. Kar dopisnico v roko in napiši: Uprava Mentorja, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5. Lahko pa še hitreje napraviš: nakaži, če si dijak, na isti naslov 30 Din, sicer pa 40 Din in videl boš, da ti ne bo žal, kakor ni meni, ki se ob Mentorju zabavam in — učim. Emik Akad.

Poročilo o II. kongresu

slovanske kat. akad. mladine v Ljubljani
od 23. — 27. VII. 1930.

Eno važno knjigo bi kmalu prezrili! Konec letošnjih počitnic je izdal pripravljalni odbor za imenovani kongres svoje poročilo.

Ze pred dobrim letom se je ta kongres vršil. Tedaj vzbudil med kat. akademiki in tudi starešinami dovolj zanimanja in celo navdušenja. Saj je reševal probleme, ki nas Slovence, zlasti katoliške Slovence, v živo zadevajo. Tako je n. pr. vprašanje slovenske vzajemnosti, ali ideje verskega združenja med vzhodom in zapadom, ideja, ki se je posebno na tem kongresu pokazala odločilno važna za verski in narodni prerod Slovanov.

Ta kongres sam je to slov. probleme že tudi čisto praktično reševal. Na njem so bili zastopani menda vsi slov. narodi po oddelkih zastopniki: Rusi, Poljaki, Čehi, Ukrajinci, Slovaki in Hrvatje. Mnogo se je s tem storilo za medsebojno spoznavanje in zblizanje. To delo se je, kot smo čitali v Kraljestvu božjem (str. 125, št. 9. t. l.) na letošnjem podobnem kongresu v Bratislavi uspešno dovršilo. Enako so bili lani v Ljubljani in zopet letos

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 7. novembra: Janez Gabriel Perl, mučenec; Engelbert, škof.

Osebnosti

— Za suplenta na drž. realni gimnaziji v Mariboru sta postavljena g. Modic Sanko, sekretar realne gimnazije v Plevlju, in g. Košak Vinko, diplomirani filozof v Ljubljani.

— Diplomiral je na ljubljanski univerzi večeraj za inženirja gradbene stroke g. Nikolaj Jančič, iskreno čestitamo.

Novi grobovi

† Anton Pečar. V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Anton Pečar železničar v pok. Pogreb bo danes v soboto 7. t. m. ob 2 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice. Pokojniku naj sveti večna luč, žalujočim ostalim pa naše sožalje!

† Umrla je v Predolah Marija Kastelle, p. d. Kamrova mama, v starosti 54 let. Bila je dobra, skrbna mati in gospodinja. Preostali naši iskreno sožalje! — Pogreb bo v soboto popoldne po prihodu vlaka.

Ostale vesti

— Današnja in včerajšnja številka »Slovenca« sta izšli brez vsakih vložkov in prilog. To v vednost vsem našim čitateljem!

*

— Dobrodelna akcija v ljubljanski škofiji. Darovali so doslej za stradalajoče in reveže: Dr. Mihael Opeka, stolni kanonik, Ljubljana 500 Din; Franc Zbanič Hrastje pri Kranju 10 Din; Misijonarji v Radečah pri Zid. mostu 50 Din; Grča Blaž, župnik v pok., Šentur 100 Din; dr. Fr. Ušeničnik, univ. prof., Ljubljana 100 Din; Janežič Anton, knjigovodja, Ljubljana 200 Din; dr. Fr. Perne, prof. v pok., Ljubljana 100 Din; dr. Jak. Kotnik, prof., Ljubljana 40 Din; dr. Cir. Azman, prof. Novo mesto 100 Din; župni urad Črmošnjice Din 256,40; Mladinski dom Kodeljevo Din 219,15; Kartuzijani Pletanje 100 Din; dr. Jos. Debevec, prof. Ljubljana 200 Din; duhovniški urad Bevke 114,50; župni urad Sv. Gregor 222; župni urad St. Lambert 100; uršulinski samostan Ljubljana 50; župni urad Sodražica 200; cerkev na Brezjah 300; župni urad Cerkljica 1418; župni urad Sostro 340,30; Ign. Fertin, vpok. župnik na Brezjah 100; župni urad Ajdovec 50; župni urad Kopanjski 210; Antonianum Rocno 200; župni urad Predoslje 1140; župni urad Rova 210; župni urad Smartno pri Litiji 371,25; župni urad Črni vrh nad Polh. gradcem 100; župni urad Adlešiči 67,15; župni urad Lhan 200; župni urad Tunice 200 Din; župni urad Planina pri Raketu 200; župni urad Gora pri Sodražici 32; župni urad Naklo 280 Din; dr. Gregor Pečjak, prof., Ljubljana 280; dr. Fr. Kimovec, stolni kanonik, Ljubljana 100; Anton Čadež, mestni katehet, Ljubljana 300; župni urad Planina pri Črnomlju 20; Janko Mlakar, prof., Ljubljana 1000; župni urad Zapogorje 300; župni urad St. Peter pri Nov. mestu 170; župni urad Ribno 120; duhovniški urad Nova Stitja 100; župni urad Unec 187,85; župni urad Selca 100; župni urad Brdo 460; župni urad Hinje 50; župni urad Komenda 465; župni urad Podbrezje 90; župni urad Janče 54,05; župni urad Grčarice 100; župni urad Adlešiči 10; župni urad Rateče-Planica 200; župni urad St. Gotard 110; župni urad Zaplana 140; župni urad Gost 95 Din; župni urad Zalilog 200 Din. (Imenovani denar je prejel knezoškof. ordinariat v Ljubljani.) Vsem darovalcem se najiskrenejše zahvalujemo in se še novim priporočamo. Bog povrni stotero! — Karitativna zveza v Ljubljani.

— »Ilustracija« št. 11. izide danes in bo popoldne na razpolago v trafikah in knjigarnah. Posamezna številka po 10 Din. Priporočamo vsem, da si revijo ogledajo in naroče. Celoletna naročnina za to revijo 100 Din ni velika in jo naročniki lahko plačajo na obroke. Zahtevajte številko na ogled! — Uprava revije »Ilustracija« v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6, I. nadstropje.

— Sole prosti dnevi. Ljubljana, 6. nov. AA. Prosvetni oddelek kr. banske uprave v Ljubljani razglasa: Na osnovnih in meščanskih šolah, katerih zgradbe služijo dne 8. t. m. kot volišča, ne bo v soboto 7. t. m. popoldne in v ponedeljek 9. t. m. ves dan pouka.

— Zakon o obratih. Kralj je 5. t. m. na predlog ministra za trgovino in industrijo podpisal in proglasil za vso državo enoten zakon o obratih (radnjah).

— Otvoritev telefona Gomilsko. Dne 24. oktobra 1931 je bila pri pošti v Gomilem otvorjena telefonska centrala. Telefonski promet med Gomilskim na eni strani in Polzelo, Sv. Jurjem ob Taboru, St. Pavlom pri Preb., ter St. Petrom v Savinjski dolini na drugi strani je v smislu št. 31 telefonskega pravilnika krajeven (lokalen).

— Razpisane poštne službe. Razpisana je služba pogodbenega poštarja v Križah na Gorenjskem. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 13.800 Din, doklada 6900 Din, za brzojav in telefon 360 Din, za nadziranje pomožne pošte 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, nagrada za prenašanje pošte 260 Din in nagrada za vzdrževanje selske dostave 7176 Din. — Razpisana je služba pogodbenega poštarja v Petrovčah. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 11.800 Din, doklada 5900 Din, za brzojav in telefon 360 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, nagrada za prenašanje pošte 3800 Din in nagrada za vzdrževanje selske dostave 6552 Din. — Razpisana je nadalje tudi pogodbeni pošta v Gorjahi pri Bledu. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 12.800 Din, doklada 6400 Din, za brzojav in telefon 360 Din za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din, nagrada za prenašanje pošte 2667 Din in nagrada za vzdrževanje selske dostave 9828 Din. — Prošnje s prilogo naj se pošljejo na Dravsko pošto ravnateljstvo v Ljubljani do 15. t. m.

— Zagrebška klavirica, boj proti podganam in »zgodovinski vol«. V Zagrebu so pred kratkim otvorili novo klavirico, ki je res najmodernejše urejena. Zaradi tega so seveda stara klavirica v Klavirski ulici zaprla in je bil pretekli petek zaklan v njej zadnji vol, ki so mu Zagrebčani dali ponosno ime »zgodovinski vol«. Z opustitvijo stare klavirice pa je tako zvezan drug problem ki je res problem, namreč problem podgan. Po odreditvi mestnega fizikata so zaprli vse odvodne kanale in tako preprečili agiliim četveronožcem beg. Včeraj so jim natrosili zastrupljene hrane, naslednje dni pa bodo začeli s plinskimi bombami. Upajo, da jim podgane ne bodo delale prevelikih preglavic.

— Redka sreča v nesreči. S Sušaka poročajo: Predvčeršnjim se je avtobus, ki vozi na progi

Opatija—Reka, na dvorišču neke čistilnice zaletel v težek kamion. Trk je bil tako silen, da se je kamion prevrnil in zrušil bližnji hidrant, iz katerega je začela brizgati voda v močnem curku. Potniki v avtobusu so bili poleg lažjih prask deležni še mrzle vode. Neverjetno sreča pa je imel neki kolezar, ki je bil v trenutku trka med avtomobilom in kamijonom. Kolo se mu je povsem razbilo, sam pa je ostal nepoškodovan. Reče se je tako prestrašil — misleč, da je on povzročil nesrečo — da je pustil na licu mesta kolo in klobuk ter pobegnil, kar so ga nesle pete.

— Velik požar v Čakovcu. V četrtek ponoči je izbruhnil v tvornici pohištva, ki je last g. Holebergera, velik požar. Gasilci so bili sicer kmalu na mestu, vendar je bil ogenj tako močan, da so se morali omejiti le na lokalizacijo ognja. Vrh tega pa so jih pri delu ovirali radovedni ljudje. Tvornica je pogorela do tal. Škoda znaša okrog 400.000 Din.

Hotel „Stara pošta“ — Kranj

Jazz — Saxofon — Trio s petjem

— Največja vrednost vrednostnih pisem za inozemstvo. Uradno se razglša, da smejo pošte odsej sprejemati vrednostna pisma za inozemstvo samo do največje vrednosti 3000 Din.

— Odkupne pošiljke v prometu z Avstrijo. Ljubljansko pošto ravnateljstvo razglša, da od 12. oktobra t. l. dalje promet odkupnih priporočnih pošilk in odkupnih pisem in škatel med našo državo in Avstrijo ustavljen.

— O vsrkih brezposelnosti predava nočjo ob 18.30 v našem radiu dr. L. Čampa.

— Šolski radio. Pred par dnevi je bil slovesno odprt šolski radio. Kako velikega pomena bo radio na šolskem polju, danes ne moremo presoditi. Vsa čast pa elov. učitelstvu in merodajnim činiteljem, ki so omogočili, da bo sedaj tudi šolska mladina deležna visoke kulturne naprave. V splošnem imamo Slovenci danes že precej radijske literature, ki nas seznaja o radiotehniki. Najboljše obdelava to stvarno praktično in teore-

Maribor

Nenadna smrt starčka

Zopet zločin?

Maribor, 6. nov.

Nenadna smrt 76 letnega Jožefa Čelana, ki je stanoval v Kraljevici pri kočarju Satterju, je povzročila v okolici Sv. Jurija ob Ščavnici dokaj razburjenje. Ljudem je bilo znano, da je stari Čelan še iz predvojnih časov krčevito hranil precejšnjo množico cekinov in srebrnih tolarjev, katere je skrival na raznih krajih. Boječ se, da bi mu jih kdo ne odnesel. V preteklih dnevih pa je starega Čelana nenadoma nekaj zgrabilo, da je odšel v Gornjo Radgono, kjer je v tamošnji posojilnici zamenjal svoje cekine, tolarje in svetle kronice za papirnaté jurje, katere je skrbno shranil doma. Ko se je sedaj razvedelo o njegovi nenadni smrti, je ljudska govorica takoj spravila to v zvezo s skrivnostnim zločinom, katerega žrtev da je postal Čelan, ker se je neznani morilec polakomnil njegovega zaklada, ki se zvedel za skrivališče, v katerem je bil denar shranjen. Sum je bil tembolj podkrepjen, ker niso denarja našli pri mrtevci kljub vsemu iskanju. Obveščene so bile radi tega varnostne oblasti in mrtvega si je ogledal zdravnik iz Gornje Radgone, ki je odkril na levi strani temena malo odrtino, ki bi utegnila izvirati od udarca s kakim topim predmetom. Na podlagi tega odkritja je odredilo državno pravdnistvo v Mariboru sodno obdukcijo trupla, ki se je vršila danes pri Sv. Juriju ob Ščavnici in katere se je udeležil tudi pravdnik dr. Hojnik iz Maribora s kazenskim sodnikom in zdravnikom iz Gornje Radgone. Komisijoneli ogled ob česu poročila še traja.

Izjava

Zloba nikdar ne počiva in zlobne osebe so razširile in še razširjajo v javnosti vesti, da je Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru raznim dolžnikom odpovedala z 8. t. m. 10% posojila, oziroma celo posojilo, še gredo volit. V svoji zlobnosti so ti obrekovalci žli tako daleč, da so te in enake vesti o Spodnještajerski ljudski posojilnici z zlobnim namenom ovadili celo žandarmeriji.

Izjavljamo, da Spodnještajerska ljudska posojilnica sploh nikomur ni odpovedala posojila in ga tudi ne misli odpovedati, da celo plačil amortizacijskih obrov od dolžnikov ne zahteva, ker je tako silno pomanjkanje denarja med ljudmi, da niti obresti ne morejo plačevati.

Prosimo nujno, da se nam takoj naznani vsa koga, ki bi razširjal gori omenjene vesti o Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru, ki bo nesramne obrekovalce brez usmiljenja izročila sodišču.

Maribor, 6. novembra. 1931.

Za Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru

Dr. Anton Jerovšek, l. r., načelnik,

Jožet Trasenik, l. r., član načelstva in ravnatelj.

Bilanca mariborske gradbene delavnosti

Nassimbenijeva in Bergova hiša

Med privatniki, ki so v letošnji stavbni sezoni gradili, sta postavila največje objekte stavbenik Nassimbeni in tovarnar Berg. Nassimbenijeva stavba obstoji iz treh medsebojno vezanih objektov, ki leže med tremi ulicami in sicer med Strossmajerjevo, Orožnikovo in Gospejino ulico. Stavbe so trinadstropne ter obsegajo 22 deloma dvosobnih, deloma štirisobnih stanovanj s kopalnici in pritlikinami. V pritličju je 6 trgovskih lokalov. Vsa stanovanja so zelo udobna. Poslopja so glavnem že dograjena ter se dela sedaj na notranji opremi. — Bergova hiša na Glavnem trgu pa se nahaja še v gradnji. Dozidana je do drugega nadstropja. Tudi to poslopje bo trinadstropno, obsegalo pa bude le 6 velikih, štirisobnih stanovanj s kopalnici, pritlikinami in stekleno verando. V pritličju bodo 4 trgovski lokali z odgovarjajočimi skladišči.

Letos 134 novih stanovanj

Vse ostale letos dovršene, oziroma započete zgradbe so malostanovjska poslopja in sicer 13 z enim, 30 z dvemi, 7 s tremi in 2 s petimi stanovanji. Vsega skupaj pa je bilo letos zgrajenih v Mariboru 58 novih stanovanjskih poslopij s 134 stanovanji. 8 stanovanjskih zgradb s 16 stanovanji je zgradila zadruga »Zelezniška družina«. Se ena taka stavbna sezona v Mariboru in vprašanje pomanjkanja stanovanj bi v Mariboru več ne obstajalo, ako ne bi stanovanja v novozgrajenih hišah bila preveč draga. In to ne ona stanovanja s komforom v centru, ampak tudi ona na periferiji so za delavske in srednje sloje veliko predraga, ker gre čisto polovica in še več mesečnega zaslužka za stanovanje. Izredno draga so stanovanja v novih stavbah, kakor bude to v palači OUZD, banovinskih hranilnici in še drugih. Seveda taka stanovanja nekaj nudijo ter so razkožno opremljena. Tako je

NE IZOGIBAJTE SE SREČE!

V KATEREM MESECU STE ROJENI?

Januar
Februar
Marec
April
Maj
Junij

St. 89851 do 882
43301 do 450
13601 do 631
99651 do 663
22531 do 690
4201 do 234

Julij
Avgust
Septembar
Oktober
November
December

St. 13422 do 49
82853 do 829
99963 do 799
4236 do 50
68351 do 690
39001 do 47

Zahtevajte številko srečke razredne loterije v mesecu, v katerem ste bili rojeni. Ta številka se dobi pri novi Glavni kolekturi „HERMES“ d. d., Zagreb

Jelačičev trg 7 — Pod nadom 8

Srečke lahko naročite z navadno dopisnico ali po telefonu št. 32-85

tično prof. Adrea-Jeva knjiga: Radio. Osnovni pojmi iz radiotehnike. Slik 214, strani 244 in velja nevezana 60 Din, pol trdo 65 Din, vez. v platno 75 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Delo je pisano poljudno. Vsak izobraženec jo bo razumel, ako jo bo počasi in premišljeno predelal. Snov je obdelana izčrpno in temeljito, znanstveno in poljudno strokovno in pregledno. Kdor bo to delo vestno preštudiral, bo razumel o radiotehniki veliko več, kot je amaterju treba vedeti. Da, znal si bo sam sestaviti svoj aparat, kar mu bo prihranilo mnogo izdatkov in mu dalo marsikatero veselje uro oddiha, da niti ne govorimo o fizikalnem znanju, ki si je bo pridobil ob študiju knjige in sestavljanju aparata.

— Med, zalajmeno pristen, vseh vrst, ter čelarske potrebšline nudi prodajalca Čebelskega društva, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4 (poleg gostilne Novi svet).

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

— Pri obolelosti naravna »Franz-Josef« grenčica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo »Franz-Josef« vodo kot celo proti obolelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer zjutraj, opoldne in zvečer po tretjino kozarca. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specialijskih trgovinah.

Brežice

Misijonska razstava je radi volitev odgode na 14. in 15. t. m.

□ Praktični izpiti učiteljice. Prejeli smo: Na državnem ženskem učiteljskem v Mariboru so se vršili pod predsedstvom ravnatelja Fr. Kadunca praktični izpiti učiteljice od 6. oktobra do 5. nov. Izpit so napravile te-le gospodične učiteljice: Praznik Jožica, Sprager Danijela, Zupan Ana, Kranjec-Bizjak Ivanka, S. Františka Potočnik, Savpah Ana, Bizjak Evgenija, Duh Jožica, Torelli Ana, Jamšek Vida, Mrovlja-Eiletz Lidvina, Rutter Marija, Bajec Lucija, Starec Jožica, Perčič Roza, Kramer Magdalena, Nachtigal Marija, Beranič Ana, Klinc Kristina, Muc Božana, Pipan-Starec Justa, Klehofer Friderika, Macarol Zora, Reven Jožefa, Plavšak Marija, Sekirnik-Stopar Angela, Mlaker Marija, Verbek Alojzija, Bobič Nada, Kavčič Josipina, Ferencak-Aleš Františka, Volčjak Franica.

□ Zepni vozi red mestnega avtobusnega prometa. Vodstvo mestnega avtobusnega prometa je stavilo v promet nove žepne voze rede vseh svojih lokalnih in podeželskih avtobusnih prog, iz katerih je točno razviden odhod in prihod posameznih avtobusov. Dobijo se pri službujočih soferjih, v trafiki na Glavnem trgu pri avtobusni postaji in pri blagajni podjetja, Plinarniška 9. Cena po komadu Din 2.

□ Glasbeno delo kat. omladine. Za dečke so vaje vsak torek in petek ob četrti na štiri, za deklice pa ob pol treh v Omladinskem domu, Cvetlična 28. Prvi nastop bo 1. decembra ob odkritju Kraljeve slike v omladinski dvorani.

□ Bruno na glavo. V Limbušu se je težko ponesrečil železničar Flakuš. Pri gradnji hiše mu je padlo z ograjda na glavo težko bruno ter ga podirilo na tla, da je obelzel nezavesten. Težko poškodovanega so prepeljali včeraj v mariborsko bolnišnico.

□ Čez kolezarje se pritožujejo policajski bukov ter jih dolže nepravilne vožnje. V Vetrinjski ulici in na državnem mostu sta se pripetila včeraj dva težja karambola; radi goste megle, ki je ovirala pregled, sta dva kolezarja podrla na tla pasanta, ki sta zadobila pri padcu težje poškodbe ter sta morala iskati pomoč na reševalni postaji.

□ Nesreča. V bližini učiteljske šole se sester se je včeraj popoldne težko ponesrečil mehanik Pepo Jug. Vozil se je na svojem motornem kolesu in se hotel izogniti neki ženski, ki je šla čez ceste, pri tem pa se je zaletel v neko drevo in obelzel. Pripeljali so ga z rešilnim avtomobilom v bolnišnico.

□ Požar v Zlatolčju. Včeraj popoldne je nastal v vasi Zlatolčju požar v gospodarskem poslopju posestnika in kolarja Ivana Pišeka. Plameni so takoj objeli poslopje, da so se morale došle požarne brambe, med katerimi je bila tudi mariborska, omejiti le na lokaliziranje požara. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal ter trpi posestnik 80.000 Din škode. Vzrok požara ni znan, sumijo pa, da ga je podtaknila zlobna roka.

□ Avto podir brzojavni drog. Včeraj popoldne je pribrazil po Trzinjski cesti tovorni avto, ki je bil visoko naložen z raznovrstnim pohištvo. Naenkrat se je znašlo na kupu več vozil iz različnih ameri. Tovorni avto se je skušal izogniti, začel pa je preveč na desno in udaril ob brzojavni drog ter ga prelomil pri tleh. Radi pretresa so popadali kosi pohištva z avtomobila, razbilo se je precej porelana ter šipe na avtomobilu, večje nesreče pa ni bilo.

Naznanilo vsem Celjanom

Vsled nenadne smrti mojega soproga, naznanjam svojim cenj. naročnikom, da vodim neovirano dalje specialno uniformno in civilno krojaštvo, kakor tudi za č. duhovščino; in sicer pod vodstvom prvovrstnega strokovnjaka ter prosim za nadaljno zaupanje in naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Tomažič, vdova. Celje — Na okopih 5

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 7. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče. — 17.00 Salonski kvintet. — 18.00 Zavod za slepe v Kočevju (g. Janežič Gabriel, vodja šole za slepce v Kočevju). — 18.30 Dr. Lojze Čampa: Vzroki brezposelnosti. — 19.00 Ga. Orthaber: Angliččina. — 19.30 L. Namori: Tolsče. — 20.00 Rezerviranc za bansko upravo. — 20.30 Leharjev večer (prenos z Dunaja). — 22.00 Čas in poročila. — 22.15 Salonski kvintet. —

Nedelja, 8. novembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 P. dr. Roman Tominec: Galerija slovečih konvertitov. — 10.30 B. Horvat: O kulturnem filmu. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Dr. Veber: Podrobni podatki o eksperiment. fonetičnih študijah v našem radiju; nato čas, dnevne vesti, plošče. — 15.15 Dekliška ura: Pogled iz globine k luči (A. Lebar). — 15.45 Citraški tercet »Vesna«. — 16.15 Narodni guslar Barjaktarović igra na gusle. — 16.45 Salonski kvintet. — 17.30 Zofka Kvedrova: Pijanec, dramatičen prizor. (Igra Ljudski oder). — 20.00 Samospevi gospe Pavle Lovčevske. — 20.45 Valčkova ura, izvaja salonski kvintet. — 22.00 Čas in poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Nedelja, 8. novembra. Belgrad: 12.05 Narodne melodije. 12.30 Radio orkester. 17.20 Jazz. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Pester program. 21.00 Radio orkester. — Zagreb: 11.30 Plošče. 17.00 Ciganska glasba. 20.30 Radio orkester. 22.00 Večerni koncert. — Budapest: 11.00 Nabožna glasba. 14.00 Radio orkester. 17.00 Popoldanski koncert. 18.40 Ciganska glasba. 20.30 Prenos iz studija, Ciganska glasba. — Rim: 10.15 Nabožna glasba. 13.00 Pester koncert. 17.00 Orkestralni koncert. 21.00 Simfonični koncert. — Milan: 10.50 Religiozna glasba. 12.30 Pesta glasba. 19.05 Pesta glasba. 20.35 Madama Butterfly, opera. — London: 20.55 Dawentry. 22.05 Orkestralni koncert. — Stuttgart: 19.30 Mandoline. 22.45 Plesna glasba. — Berlin: 20.30 Concert. 22.40 Plesna glasba. — Dunaj: 11.30 Kantata J. S. Bacha. 12.00 Opoldanski koncert. 19.35 Večerni koncert. 20.25 »Imprekario iz Luimes«, igra. — Katowice: 12.15 Opoldanski koncert. 20.15 Poljudni koncert. 22.10 Violinski koncert. — Praga: 20.00 Koncert češke filharmonije. — Trst: 13.00 Pesta glasba. 16.30 Plesna glasba. 18.00 Lahka glasba. 21.00 Instrumentalni koncert.

Družinsko življenje Kitajcev

Med Kitajci in Japonci se bje krvav boj za posest svobodne Mandžurije, ki je naseljena od Kitajcev. Borba za posest te velike pokrajine, ki je zelo bogata na rudah (zlato in srebro) in je po svoji legi važna v vsakem oziru, se vrši že desetletja. Interesi svetovnih sil: Japonske, Rusije, Amerike in Anglije se tukaj križajo. Zanimanje za vojno med obema narodoma zato pridobiva na važnosti. »Slovenec« je že ponovno pisal o tem svetovnem dogodku in v objektivnih člankih odličnega strokovnjaka za vprašanja daljnega vzhoda podal točno sliko o vzrokih te borbe in o zakulisnih spletkah med velesilami. Mi bomo na tem mestu priobčili več člankov o navadah in običajih 400 milijonskega kitajskega naroda. Tudi te članke piše strokovnjak in dober poznavalec Kitajske P. Jakob Marquart, S. V.

Castitev padlih junakov na Japonskem. V svrhu propagande za vojno proti Kitajcem so te dni prepeljali v Tokio zemeljske ostanke padlih vojakov v Mandžuriji in jih pokopali z največjimi slovesnostmi.

D. iz Chaoni v pokrajini Santung na Kitajskem. Gotovo bodo zanimali našo javnost baš sedaj, ko prihajajo vesti z bojišča na daljnem vzhodu.

Družina

Na Kitajskem živijo pod eno streho in v skupnem gospodarstvu in uživanju imetka ter se štejejo za družino: stari starši, njihovi sinovi z ženami, vnuki s soprogami in otroci (če so dekleta še neporočena) in pravnuki in pravnukinje. Stari oče — deloma tudi stara mati — je gospodar, patriarh nad vso družino, nad sinovi, hčerkami, snahami, vnuki in njihovimi ženami, sploh nad vsemi, ki bivajo v skupnem gospodarstvu. Omožene hčerke se izločijo iz zajednice večinoma že pri zaroki. Sinovi in neomožene hčerke morajo ubogati svoje starše do njihove smrti. To učijo vsi stari in novi pisatelji, to zapovedujejo vsi zakoni, to je nespremenljiva navada in zapoved; koliko star, kako bogat ali izobražen je mož, to je postranskega pomena, on mora vedno in brezpogojno ubogati in poslušati svojega očeta in svojo mater, biti vdan in pokoren družinskemu poglavarju.

Prišel je k meni predstojnik cerkvene občine Josip Džang. Na pripombo, naj dobro izvršuje dolžnosti cerkvenega predstojnika, odgovori: »Jaz nisem gospodar.« — »Kdo je, če nisi ti?« — »Moj stari oče!« — »Koliko let ima tvoj stari oče?« — »86 let.« — »In ti?« — »Jaz jih imam 47.« — »Ni dovolj, dragi prijatelj, če sta krščena samo ti in tvoja žena. Kot oče in cerkveni predstojnik moraš izpolniti tvoje dolžnosti tudi napram tvojim otrokom in vnukom.« — »Stari oče je pogan in ne pusti otrok v cerkev.« — »Vendar boš ti gospodar nad svojimi sinovi in snahami.« — »Ne; stari oče je gospodar. On zapoveduje in otroci morajo ubogati.« — »Torej nisi gospodar niti nad lastnimi otroki, če ravno imaš že pet križev in sivo brado?«

Tako so poganski starši in pogosto tudi prastarši zelo velika ovira za spreobrnitev velike družine. Ti običaji so tako ukoreninjeni, da so redki slučajni spreobrnitve, če nista bila krščena stari oče in stara mati. Le če sta sin in snaha izredno krepka in močna v veri in v izpolnjevanju verskih dolžnosti, zmagata z veliko težavo. V takih slučajih nastane v rodni prava vojna, kakor to piše v 10. glavi Matej: »Nisem prišel delat mir, prišel sem z mečem... da ločim... hčer od matere, snaho

od tašče.« Če stara dva postaneta kristjana, je dobljeno zagotovilo, da bo v kratkem njima sledila vsa številna družina. Kdor ima za seboj otroke, ima na Kitajskem malo ali nič; kdor ima taščo za sebe, ima vso družino.

Očetovska oblast

Najvišje načelo rodbinskega prava na Kitajskem je: neomejena oblast očeta. To je obenem tudi glavna vez, ki vzdržuje ogromno kitajsko državo. Je to prastara, v vzhodnih državah ukoreninjena misel patriarhalne ureditve družinskega življenja in po njem istotake ureditve države. Zato se smatra vsak uradnik za očeta svojim podložnikom. Ker on skrbi za ljudstvo, ne more biti nobenega prigovora njegovim dejanjem.

Družinsko življenje Kitajcev, s čistostjo spolnega občevarja, z otroškim čiščenjem staršev, je mnogo pripomoglo, da se je kitajska država ohranila. Vsemu življenju je družina središče in družina s svojim konservativnim značajem blagodejno vpliva na okolico. Kitajsko družinsko življenje je daleč pred evropskim, kjer so pogosto vezi med člani tako rahle.

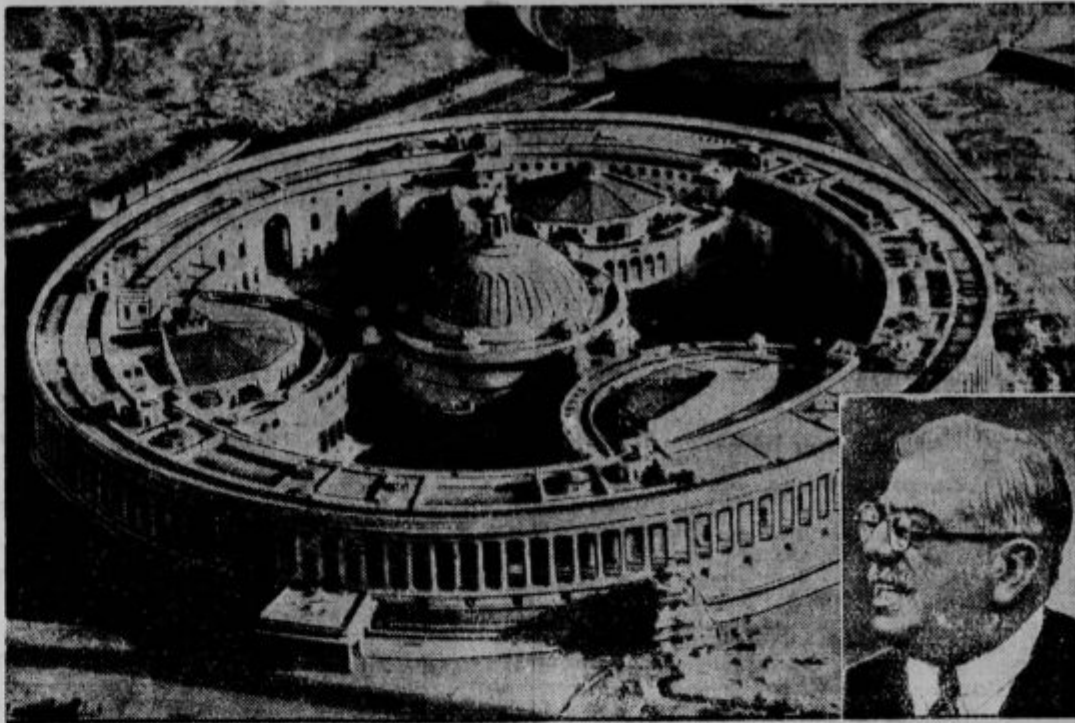
Prvi upor angleških mornarjev

Te dni pridejo pred sodišče častniki in mornarji angleškega atlantskega brodogradniškega podjetja, ki so nedavno pričeli stavkati, ker so jim znižali plače in prispevke za njihove rodbine. V zgodovini največje mornarice sveta je to šele drugi slučaj, da je prišlo do upora. Prvi upor se je zgodil pred 150 leti. Uporlo se je moštvo vojnega broda Bounty. Ladja je bila odposlana v južno morje, da v tamkajšnjih kolonijah natovori sadike znanega drevesa »kruhovca« ter jih odpelje v zapadno Indijo. Mesece je plovila ladja po indijskih in polinezijskih vodah. Trpljenje in hude muke, posebno pa še kruto postopanje kapitana, je ogorčilo moštvo in med njimi vzbudilo duh upornosti. Sklenili so, da bodo pri »Otokih prijateljstva« vkrkali kapitana in častnike na rešilni čoln ter jih prepustili usodi, sami pa se naselili na kakem zapuščenem otoku. Dogovorjeno — storjeno. Častnike so naložili v čoln, sami pa kmalu našli večje otočje in se ustavili na otoku Pitcairu. Nameravali so tu ostati do konca življenja. Delali so pohode na sosednje otoke, si v borbi z domačini priropali žene, radi katerih je kmalu tudi med njimi samimi prišlo do spopadov. Prebivalstvo se je kljub temu množilo, zato so se organizirali po vzorcu iz stare domovine. Za svojega voditelja so izvolili mornarja Adamsa, ki je užival največjo avtoriteto. Nesreča ali sreča je hotela, da so Holanci rešili izpostavljene častnike, ki so bili kmalu zopet v Angliji. Angleška vlada, ki ji je stal na čelu minister Pitt, je

Mož, ki izdeluje diamante. Berlinski kemik dr. Georg Seifner je baje iznašel način, kako se izdelujejo umetni diamanti, ki niti po težji, niti po čistosti barv ne zaostajajo za pravimi.

sklenila, da ta upor ne sme ostati brez posledic in je zato sklenila poslati za uporniki z ladje »Bounty« kazensko ekspedicijo. Dvajset let je trajalo, preden so jih izsledili. Otok Pitcairu je postal pozorišče strašnih dogodkov. Črne žene so prosile za svoje može milosti. Vse jokanje in vse prošnje so bile zaman. Vsi uporniki so najprej pretrpeli strahotne telesne kazni, nato pa so jih zvezane odpeljali v London, kjer so končali na vešalih. Samo Adams je ostal na otoku.

Zgradba parlamenta v mestu Delhi (v okviru vodja indijskih mohamedancev Aga Khan). Takoj po volitvah je angleška vlada pričela posvečati največjo pozornost indijskemu vprašanju in je kot bazo sporazuma ponudila ustanovitve gornje in spodnje zbornice, v kateri naj bi bila zastopana vsa plemena in vse vere po njihovi številni moči.

Senzacionalen uspeh dunajske policije

Odkrila komunistična ponarejevalna centrala

Dunajska policija je imela te dni velik uspeh. Odkrila je dobro urejeno centralno pisarno in podjetje za ponarejanje potnih, poročnih in krstnih listov ter drugih dokumentov. Podjetje je bilo boljševisko in je služilo komunistični propagandi za vso Evropo, predvsem pa za balkanske države.

Policija je že pred časom dobila zaupna poročila, da se v devetem okraju zbirajo v nekem stanovanju sumljive osebe. Ko je imela policija dovolj materiala na razpolago, je v četrtek nenadoma izvršila v tem stanovanju hišno preiskavo. Uspeh je bil presenetljiv. V omarah, ki so bile lepo urejene, so našli potne liste vseh evropskih držav in celo držav kakor San Ecuador, Siam in drugih. Poleg potnih listov, ki so bili za vsako državo v posebnem predalčku, so našli štampiljke in fotografije originalnih podpisov uradnikov, ki v dotičnih državah izdajajo potne dokumente.

Iz zaplenjenega materiala je razvidno, da je policija odkrila ponarejevalno boljševisko centralo za vso Evropo, ki so jo oblasti držav že leta in leta iskale. Potni listi posameznih držav, povsem slični pravim, kakor tudi drugi dokumenti so bili tiskani v Rusiji. Podpise pa je ponarejala slikarica Friderika Dicker. Voditelja tega nevarnega podjetja sta bila znana komunisti Vili Klose in Emerik Klivar ter neki Hlava. Ta centrala je preskrbovala komunistične agente v vseh evropskih državah z vsemi potrebnimi dokumenti. Imeli so pripravljene celo fingirane naročilne liste raznih velikih trgov, da so se komunisti v službi preiskave lahko izkazali kot trgovski potniki in slično. Material, ki ga je policija zaslegla, je ogromen. Važen je tudi radi tega, ker so našli spisek zaupnih oseb. Doslej je bilo aretiranih 11 oseb. Ta uspeh dunajske policije bodo gotovo pozdravili v vseh državah.

Židovski ženski samostan

»Germaniat« piše: Madjarka Irena Palasthy namerava ustanoviti ženski samostan za Zidince. Uredniku lista »Ez Est« je o tem svojem načrtu dala sledečo izjavo:

»Znano Vam je, da nameravam ustanoviti židovski ženski samostan. To je najvišji cilj mojega življenja. Hočem ustvariti dom za one nesrečnice, ki so v življenju in v ljubezni doživele razočaranje in nimajo od življenja ničesar več pričakovati. Zanimivo je, da najdejo zavetja v tišini samostana lahko vse druge žene, samo Zidinke ne. Ženski samostan za Zidince pa mislim ustanoviti na čast pokojne matere, ki je živela zelo pobožno. Bila je zelo ljubezniva in darežljiva in na Slovaškem, kjer je živela, so njen rojstni kraj imenovali po njej: Kolatin.

V samostanu naj bi bilo 300 sester. Noben moški ne bi smel prestopiti praga tega samostana razen rabina (židovskega duhovnika), ki bi opravljal službo. Doslej sem prišla v stik z raznimi človekoljubnimi veljaki, ki so

Najbogatejši bankir sveta John Pierpont Morgan je dopotoval v Evropo, da se na licu mesta prepriča o gospodarskem stanju posameznih držav in o vzrokih svetovne denarne krize.

Tainost starih slikarjev odkrita

Ze dolga desetletja so se razni strokovnjaki zaman trudili, da bi odkrili tajnost sestave barv, ki so jih rabili stari slikarji. Barve starih slikarjev imajo veliko prednost pred barvami, katerih se poslužujemo v sedanji dobi. Te barve imajo lastnost, da ohranijo neverjetno svežost in jasnost. Tehnični strokovnjak muzeja Louvre v Parizu Maroyer je pred par dnevi obvestil akademijo znanosti in umetnosti, da se mu je po dolgotrajnem študiju in številnih poskusih posrečilo dognati tajnost barv starih slikarjev, ki se je pred stoletji izgubila in se doslej nobenemu ni posrečilo, da bi jo odkril. Maroyer je obljubil, da bo v kratkem o tem svojem odkritju imel znanstveno predavanje, ki ga vsi pričakujejo z največjo nestrpnostjo.

Ljubezniv soprog

Irak postane svobodna država. Angleški zastopnik v mandatski komisiji pri Zvezi narodov je izjavil, da namerava Anglija dati polno svobodo državi Irak, ker je vlada dala dovoljna jamstva za reden razvoj trgovine.

Organizacija izvoza lesa

Po podrobnih debatah v gremiljalnih sekcijah, v ožjem odboru Osrednje sekcije in končno po generalni debati na seji Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki se je vršila 30. oktobra t. l. v Ljubljani, je bil soglasno odobren sledeči osnutek pravilnika, s katerim naj bi se uredil izvoz lesa iz Dravske banovine:

Cl. 1. Odredbe tega pravilnika veljajo za vse izvozne vagonске pošiljke, ki se odpremljajo iz železniških postaj v Dravski banovini, in sicer za vse vrste lesa, ki so navedene v čl. 2. tega pravilnika. Vagonске pošiljke vseh vrst lesa v notranjost države, so izvzete od odredb pravilnika.

Cl. 2. Z izvozom v tem pravilniku navedenih vrst lesa se morejo baviti:

a) Lastniki lesnih podjetij, ki bodo osnovana po uveljavljenju pravilnika, kakor ga določa čl. 14, ki dokažejo petletno zaposlitev pri izvoznem podjetju kot praktikanči ali manipulant, odnosno dokaz o absolviranju višje strokovne ali šumarske šole, kateremu mora slediti vsaj 2-letna praksa v kakem izvoznem lesnem podjetju.

b) Strokovne upošabljenosti, kakor jo določa točka a), ni treba dokazati ob uveljavljanju pravilnika že obstoječim podjetjem.

c) Da je podjetje po veljavnih predpisih trgovsko protokoliirano.

d) Ob uveljavljanju pravilnika že obstoječa podjetja morajo dokazati, da so dosegla v enem izmed let 1928 pa doslej, sledečo kapaciteto:

1. v mehkem rezanem lesu 2000 m³ ali
2. v mehkem tesanem lesu 3000 m³ ali
3. v drvih 150 vagonov.

Lesna industrijska podjetja, ki predelujejo les do finalnega izdelka (zaboji, parketi in slično) in podjetja, ki izvažajo trdi les, so oproščena dokaza v točki d) določene kapacitete, vendar pa morajo v celoti doseči v notranji prodaji in izvozu denarni ekvivalent ene v točki d) navedenih enot.

Kakor že omenjeno, je nastala radi določb tega člena debata, češ, da je kapaciteta previsoka.

Izvoznik v zmislu zgorajšnje določbe pa je vsako podjetje, ki je v letu 1928, ali v letu 1929, ali v letu 1930 odnosno v letu 1931 produciralo ali prodalo in dobavilo v tu- ali inozemstvu 2000 kub. m rezanega lesa ali 3000 m³ tesanega mehkega lesa ali 150 vagonov drv.

Ce je bilo n. pr. podjetje v letu 1928, ali 1929 ali 1930 specializirano na izdelavo in prodajo rezanega mehkega lesa, in je znašala v enem zgorajšnjih let njegova kapaciteta, prodaja in dobava, ne z ozirom na to, je li bilo blago odpremljeno v inozemstvo ali v notranjost države, 2000 m³, je podjetje v zmislu pravilnika izvozno podjetje.

Ce se je nadalje n. pr. bavilo podjetje izključno s predelavo in prodajo drv, je doseglo kapaciteto, če je prodalo v notranjost države ali v inozemstvo 150 vagonov drv.

Ce se je končno bavilo podjetje v enem zgorajšnjih let s prodajo mehkega rezanega, pa tudi s prodajo mehkega tesanega lesa in pa s prodajo drv, tedaj doseže podjetje v osnutku pravilno določeno kapaciteto že, če je prodalo v tu- ali inozemstvo n. pr. 1000 m³ mehkega rezanega lesa, 800 m³ mehkega tesanega lesa, 200 m³ drv (ali druge količine). S tem je namreč doseglo kapaciteto 2000 m³.

Cl. 3. V svrhu organizacije izvoza lesa po določbah čl. 2. tega pravilnika se osnuje za področje Dravske banovine »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine«. Ta organizacija ima nalogo: 1. da po določbah pravilnika pozove vsa lesna podjetja v Dravski banovini, da ji predložijo dokaze navedene v čl. 4. tega pravilnika.

Cl. 4. »Organizacija lesnih trgovcev Dravske

banovine« mora sprejeti kot člana vsako lesno podjetje, ki predloži organizaciji:

a) izpričevala o petletni zaposlitvi v izvoznem lesnem podjetju, odnosno izpričevala o absolviranju strokovne ali šumarske šole in dokaze o absolviranju šole sledeči dveletni praksi v kakem izvoznem podjetju odnosno dokaze o vsaj dveletni zaposlitvi v kakem lesnem izvoznem podjetju v svojstvu prokure, ravnateljskega ali vodilnega mesta.

b) Pred uveljavljenjem pravilnika obstoječa lesna podjetja, obrtni list.

c) Vsa lesna podjetja — protokoliacijsko listino.

d) Podjetja, ki so obstojala pred uveljavljenjem pravilnika, po Osrednji sekciji lesnih trgovcev overjen dokaz, da so dosegla v enem poslovnih let, navedenih v čl. 2 kapaciteto v zmislu čl. 2. točka d).

Cl. 5. »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine« izdaja na osnovi dokazil, navedenih v čl. 4 izvoznim podjetjem izvozno uverjenje.

Cl. 6. Izvozno uverjenje je veljavno za dobo enega leta in se more po preteku te dobe zopet podaljšati za eno leto.

Cl. 7. Vsako pri »Organizaciji lesnih izvoznikov Dravske banovine« izdano izvozno uverjenje mora predložiti izvoznik obmejni carinarnici, ki zabeleži podatke, ki jih vsebuje izvozno uverjenje. Carinska oblasti morajo na osnovi predloženega izvoznega uverjenja odpremljati vagonске pošiljke, vsa dobo veljavnosti izvoznega uverjenja.

Cl. 8. Nadzorstvo nad poslovanjem »Organizacije lesnih izvoznikov Dravske banovine« vrši kr. banska uprava Dravske banovine.

Cl. 9. »Organizacija lesnih izvoznikov Dravske banovine« se pooblašča: 1. da v zmislu čl. 4 tega pravilnika izdaja izvoznikom izvozna uverjenja; 2. da skrbi za enotno poslovanje po tem pravilniku ter izdaja v tem zmislu navodila in pojasnila izvoznikom; 3. da vodi evidenco nad poslovanjem izvoznikarjev.

Posebnega pojasnila je potreben nadalje čl. 10 pravilnika, ki pravi: »Osrednja sekcija lesnih trgovcev ima zlasti nalogo, da združuje lesna trgovska in lesno-produciralska podjetja, ki niso zadostila čl. 2. točka d) tega pravilnika, v lesno-trgovsko združbe (zadrage, trgovske združbe, skupne prodajne pisarne itd.) Tako osnovane lesno-trgovske združbe, ki dosežejo pogoje, navedene v čl. 2 in 4 pravilnika postanejo člani »Organizacije lesnih izvoznikov Dravske banovine«.

Osrednja sekcija je s t. določbo izrazila svoje stremiljenje po tem, da u ureditvi izvoza v zmislu čl. 2 pravilnika ne bodo oškodovane niti malo vodne žage, niti oni majhni lesni trgovci odnosno producenti, ki niso v letu 1928, 1929 ali 1930 dosegli kapaciteto. Baš ta majhna podjetja so bila izpostavljena doslej največjim šikanam od strani inozemskih kupecv. Ker niso imela primerne ureditve obrata, so bila izpostavljena skoraj za vsako vagonsko pošiljko nevarnosti, da jih izžube.

Zato naj bi se takoj podjetja združila v majhne trgovske združbe, ali v skupne prodajne pisarne itd., pri katerih bi sedanji lastniki obdržali svojo samostojnost, a bi dvoje tako združenih podjetij d-bilo večjo moč in postalo s tem, da bi doseglo količino kapacitete, določene v čl. 2 pravilnika, izvozno podjetje.

Podjetja, ki bi pa tudi z združitvijo dveh ali večih podjetij v trgovsko družbo ali skupno prodajno pisarno, ne dosegla kapacitete, morejo trgovati neovirano v notranjosti države, z inozemstvom pa potom izvoznih podjetij odnosno potom Osrednje sekcije, ki jim bo preskrbela vezi z izvoznimi podjetji.

Izvoz goved v Avstrijo. Finančno ministrstvo je izdalo na carinarnice tale razpis. Z novo trgovsko pogodbo med našo državo in Avstrijo je določen uvozni letni kontingent za 10.000 glav goveje živine, ki se uvaža po znižanih carinskih tarifih 9 zlatih kron. V kontingentu so vračunani voli, krave in bikli za klanje. Ker je v našem interesu, da moremo uspešno konkurirati na avstrijskem trgu in vnovčevati svojo živino po uvoznih cenah, je na predlog kmetijskega ministrstva bilo odrejeno, da mora goveja živina tehtati po komadu najmanj 400 kg. V kontingentu se torej ne bodo spuščala goveda, ki bodo tehtala manj kot 400 kg. V svrhu kontrole je kmetijsko ministrstvo pozvalo banske uprave, da ukažejo svojemu veterinarskemu osebju, da pazijo pri natovarjanju in pregledu goved na to težo in s posebnimi dokumenti priključili carinskemu oblastem. Finančno ministrstvo je ukazalo carinarnicam, da uvedejo sprovednice, ki bodo stopile v veljavo 10. novembra.

Banka za mednarodne obračune je objavila svojo bilanco za ultimo oktobra, iz katere je razvidno, da je bilanca vsota padla od 1.273 na 1.093 milj. švicarskih frankov dočim je še konec avgusta letos znašala 1.605 milj. frankov. To zmanjšanje bilančne vsote je pripisovati zmanjšanju kratkoročnih in takoj plačljivih vlog centralnih bank, ki je znašalo v mesecu oktobru 137 milj. frankov. Naravno je, da se bo s tem zmanjševanjem sredstev pečal upravnih svet banke na svoji prihodnji seji.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ornika Ludovika, trgovca v Mariboru, Koroška c. 9; narok za sklepanje poravnave 21. dec., oglašiti se je 10. dec.

Vpis v trgovinski register: Franc Posavec, d. z. o. z., Ljubljana (izdel., nakup in prodaja slašic; 5.000 Din; poslovalnja: F. P.).

Union, paromlinska d. d. v Osjeku, je eden največjih mlinov v naši državi. Sedaj pa sklicuje svoj izredni občni zbor, ki bo sklepal o likvidaciji. Mlin je delal predvsem za izvoz in imel glavne 12 milj. Delnice so notirale na zagrebski, dunajski in budimpeštanski borzi (zadnji tečaj na zagrebski borzi 50 Din, nominalne 200 Din). Zadnja bilanca za leto 1929 je izkazala izgubo v znesku 17.000 Din, dočim je bila za 1928 izplačana dividenda 9%.

Borza

Dne 6. novembra 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu je ostal tečaj Curila neizpremenjen, oslabele pa so devize: London, Newyork, Pariz, Praga in Trst. Učvrstila sta se je tečaja Amsterdama in Bruslja. Promet je bil srednji in je vse zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana. Amsterdam 2270.48—2277.32, Bruselj 785.94—788.30, Curih 1098.45—1101.75, London 208.12—215.62, Newyork 5604.76—5621.76, Pariz 221.17—221.83, Praga 166.03—167.13, Trst 288.52—294.52.

Zagreb. Amsterdam 2270.48—2277.32, Bruselj 785.94—788.30, London 208.12—208.94, Newyork kabe 5626.76—5643.76, ček 5604.76—5621.76, Milan 288.52—289.42, Pariz 221.17—221.83, Praga

166.03—167.13, Curih 1098.45—1101.75. — Skupni promet brez kompenzacij 5.9 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2270.48—2277.32, Berlin 1346.50—1377.50, Bruselj 785.94—788.30, Curih 1098.45—1101.75, London 208.12—215.62, Newyork 5604.76—5621.76, Pariz 221.17—221.83, Praga 166.03—167.13, Trst 288.52—294.52, Stockholm 12.0611—12.6312.

Curih. Belgrad 9.05, Pariz 20.14, London 19.30, Newyork 512.12, Bruselj 71.40, Milan 26.50, Madrid 45, Amsterdam 206.50, Berlin 121.25, Stockholm 111, Oslo 109.50, Kopenhagen 110.50, Sofija 3.71, Praga 15.17, Varšava 58, Budimpešta 90.025, Atene 6.30, Carigrad 2.53, Bukarešta 3.05, Helsingfors 10.

Vrednostni papirji

Na ljubljanski borzi so prenehale kotirati delnice Celjske posojilnice in Kreditnega zavoda. Tako sedaj v Ljubljani kakor v Zagrebu ne notirajo več bančne delnice, pač pa le še v Ljubljani industrijske delnice.

Po večerašnji kratkotrajni hosi je danes vojna škoda zopet padla na prejšnji nivo. Drugi državni papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni. Na zagrebski borzi je prišlo do prometa samo v škodi (prometni v za novembarski termin skupno 400 kom.) in v begluških obveznicah (50.000). Na belgrajski borzi je bil danes promet slabši kot včeraj. V vojni škodi je bilo prometa 624 kom., nadalje v begl. obveznicah 75.000 Din nominaln in v 7% Bleru 1000 dolarjev.

Ljubljana. 8% Bler, pos. 68 bl., 7% Bler, pos. 60 bl., Stavbna 40 den., Ruže 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 63—64.50, agrarji 30—36, vojna škoda ar. 275—276 (276), kasa 275—276, 11. 276—276.50 (276), 12. 280 bl., 8% Bler, pos. ar. in kasa 65—68, 6% begl. obv. 42—43 (42.75).

Belgrad. Narodna banka 4900—5000, 7% inv. pos. 63—64, agrarji 35 bl., vojna škoda 274—276 (275, 274.75, 275), 6% begl. obvez. zaklj. 42.50—43.25, 8% Bler, pos. 66—67, 7% Bler, pos. z. 60.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 91.50, Wiener Bankverein 13, Escomptes. 117, Aussiger Chemische 116.25, Mundus 85.50, Alpine 11, Trboveljska 25.25, Kranj. ind. 42, Prager Eisen 245.

Svetovni žitni trg

Po podatkih Mednarodnega agrarnega zavoda v Rimu je znašala evropska letina pšenice 298.4 milj. met. stotov (lani 299.3, 278.9 v povprečju 1925—1929). Za Ameriko znaša cenitev 318.7 (4—8%). Skupno na celem svetu 771.1 (807.2) milj. met stota, t. j. 4.5% manj kot lani.

Zavod pripominja, da je svet. produkcija letos tako majhna, da bo treba porabiti stare zaloge. Svetovne zaloge za izvoz znašajo v začetku nove kampanje 35 milj. manj kot lani. Uvozne potrebe bodo večje kot 1930—1931: znašale bodo 240 (220) milj. stotov. Tako bodo prišle v konzum stare zaloge, ki so dosegle 1. avgusta najvišjo višino. Zaloge, ki so v začetku te kampanje znašale skoro 150 milj. met. stotov, se bodo zmanjšale na 95 milj., kar je sicer več kot normalno, pa ne bodo pritiskale preveč na trg.

Iz tega je razvidno, da se je statistična pozicija na svetovnem trgu pšenice izboljšala, kar je poleg vesti o zmanjšanju kulture v Argentini in Avstraliji ugodno vplivalo na trg in pognalo cene navzgor. Vprašanje je, kakšno korist bomo

Brezje napredujejo

Brezje.

V prvi vrsti so Brezje božja pol, kamor romajo vsako leto tisoči in tisoči izkal duševne utuhe. Uveljavljajo se pa vedno bolj in bolj tudi kot letovišče, saj smo našli letošnjo sezono nad 100 stalnih gostov, ki so ostali povprečno po 14 dni na Brezjah. Zato ima Tujsko prometno društvo, ki je bilo ustanovljeno letos spomladi, takorekoč dvojno nalogo, čuvati ugled in delati za proevit največje slovenske božje poti, našega Censtohova, na drugi strani pa skrbeti, da se ojači tujski promet, t. j. privabiti v kraj čim več stalnih gostov. Odkar se je sestel Prip. odbor, oz. se je društvo ustanovilo, imamo že lepe uspehe. Zelo ugodno je vplivala na romarje in ostale goste pa tudi domačine odprava mostnine na mostu čez Savo na Otočah, kar je zelo velik plus v tujsko-prometnem oziru. Dalje se je društvo lotilo stopnic, ki vodijo na Brezje, jih renovalo prav iz temelja ter opremilo z ograjo.

V dveh zelo važnih stvareh se je društvo obrnilo na Direkcijo pošte in telegrafa ter Dir. državnih železnic. Na prvi naslov se je odposlala prošnja za napeljavo telefona na pošto Brezje. Brez telefona si danes tujskega prometa ne moremo misliti, zlasti na Brezjah ne, kjer se zbere na tisoče ljudi nenaekrat. Tu predvsem pridejo v poštev varnostni oziri, slučajni nesreči in neredov, ureditev prometa itd. Za telefon govorijo vsi razlogi in upamo, da bo direkcija prošnjo upoštevala in ukrenila vse potrebno, da čimprej dobimo telefon. Na Direkciji drž. železnic se je pa društvo obrnilo z vlogo, naj bi se postajališče v Otočah imenovalo Otoče-Brezje. Tudi važnost te akcije podčrtavajo številna konkretna dejstva in nadejamo se, da bo spomladanski vzorni red to izpopolnitev že obsegal.

Velika potreba po primernem kopališču tira to vprašanje vedno bolj v ospredje. Skorajšnja realizacija enega ali drugega načrta bi bila nujno potrebna, ker to je najvažnejše, kar gostje pogrešajo. Na drugi strani pa je gotovo, da razni vrtljaki ali »ringšpilci« na Brezjah prav nič niso potrebni in bi se moralo gostovanje istih absolutno prepovedati. Že iz tujsko-prometnih ozirov ni na mestu da oblast to tolerira, zlasti na božji poti, kjer se vidno žali pieteta romarjev, kajti med na-

peve pobožnih pesmi, harmonika še prav nič ne pristaja. Torej glede vrtljakov bo posebno županstvo moralo zavzeti dosedanjemu povsem nasprotno stališče. In beračenje? Tudi glede tega je društvo interveniralo pri oblasteh. Zlasti nadlegovanje gostov pri mizah naj bi se iz higijskih razlogov najstrožje zabranilo. Povdariti moramo tudi to, da je najmanj 60-70% takih beračev, ki so navadni lumpje. Ves nabrani denar zapijo, nakar postanejo še bolj nadležni in včasih celo nasilni. Pristojna oblast naj za naprej energično napravi red da ne bodo tujsko-prometni kraji na Gorenjskem trpeli pod takimi nadlogami.

Zadnje čase se kaže tudi precej privatne agilitosti in podjetnosti. Povsem je preuredila in prenovila svoja poslopja ter lokale gostilna Finžgar, ki ima na razpolago tudi kopalnice; istotako je okusno renovirana gostilna Gabrijelečič in lično je predelal svojo hišo s prijaznimi tujskimi sobami g. Bole. Modernim zahtevam ustrežajočo hladilnico si je omislil mesar in gostilničar g. Frelih, podjetni trgovec g. Grašič pa je postavil pred Gabrijelečičem bencinsko črpalko, tako, da je številnim avtomobilistom povsem ustrezno. Kajti silno karakteristično za Brezje je to, da pride semkaj nenaavadno veliko avtomobilov od pripristih pa do najbolj luksuznih. Prostor pred cerkvijo se spremeni včasih v praveci avto-park. Opaziti je avtomobile z najrazličnejšimi inozemskimi numeracijami, elegantne avtomobile z diplomatsko označbo in celo one s kraljevim grbom. Pred kratkim sta se mudili tu teta naše kraljice in neka nemška kneginja, ki sta ostali v cerkvi nad eno uro ter seveda naročili sv. mašo.

Preteklo nedeljo je na povabilo Tujsko-prometnega društva predaval na Brezjah ravnatelj Tujsko-prometnega sveta kr. banske uprave g. N. Velikonja ob sijajni udeležbi. G. ravnatelj je razpravljal o osnovnih pojnih tujskega prometa s posebnim ozirom na božjo pot. Poslušalci so z zanimanjem sledili njegovim stvarnim izvajanjem. Navzok je bil tudi župan g. Tonejc, na katerega je predsednik pri nagovoru stavil nado, da bi društvo pri njegovih akcijah za ojačanje tujskega prometa kar najbolj podpiral, posebno ker ima občina od tega velike koristi.

Angleška nogometna zveza

Domovina nogometnega sporta je Anglija. Pri nas prav malo vemo o organizaciji nogometa v zemlji, kjer ima sport v javnem življenju glavno vlogo. Točno se ne more ugotoviti kdaj so prišli igralci nogometa v zemlji, ki je slavnata tudi radi megle. Prva organizacija je bila ustanovljena pred 68. leti, v oktobru 1863. Pred tem so imeli organizacije, v katerih so bili združeni sportniki, ki so gojili jahanje, veslanje, boksanje itd. Nogomet so igrali najprej v mestih, kjer so imeli univerze. Predvsem pa seveda na Škotskem, ki je pravzaprav prava domovina nogometa. Pred ustanovitvijo Zveze je bilo veliko klubov, toda brez organizacije, in igrali so brez pravil, kakor je pač komu ugalajo. Sele ko je bila ustanovljena angleška Football Association, je dobil nogomet enotna pravila, in organizirane so bile tudi prve prvenstvene tekme.

FA je izvršila od svojega osnutka ogromno delo. Malo je organizacij, ki bi lahko s takim poslom gledale nazaj na svoje delo, kakor to lahko napravi FA. Nogomet, ki je imel najboljšega propagatorja ravno v FA, je danes najbolj razširjena sportna panoga po svetu. Samo v Angliji je včlanjenih 40.000 klubov, ki imajo okoli milijon članov! Samo sodnikov je na Angleškem 12.000. Naravno, da se deli FA, tudi na podzveze. Ena glavnih je Londonska podzveza, ki ima včlanjenih 2500 klubov. V samem Londonu je 50.000 nogometašev. V vsaki večji vasi v Angliji ali Škotski imajo nogometne klube. V mali deželi kot je Anglija se igra vsak teden 12.000 do 15.000 nogometnih tekem med klubi, ki so člani FA. Koliko je pa »divjakov« klubov ki niso organizirani, pa so zato še bolj agilni v igranju tekem; to ugotoviti je pa celo v taki državi kot je Anglija, težko.

Prvih dvajset let po ustanovitvi FA je bil nogomet čisto amaterski sport. Počasi je pričelo gledati tekme vedno več gledalcev in upeljali so vstopnino. Igra 22 igralcev je pridobila gledalce, ki so z užitek sledili borbi. Tako so se pričele igrati tekme, za katere je bilo treba plačati vstopnino. Nastala je tudi vzhodna stran. Kajti na slabši strani igrišča ni bilo treba plačati vstopnine. In ravno med brezplačnimi gledalci so vedno najbolj vneti pristaši nogometa.

Imeli od tega, ker je Privilegirana izvozna družba že skoro ves naš presek izvozila in je tako trg navezan na normalno funkcioniranje brez svetovnih momentov.

Novi Sad. Koruza bač. stara 99—101, bač. sr. nova dec., jan. 67.50—70, marec, april, maj 80—86, gorbani. stara 99—97.50, južbani. stara 90—92.50, sr. stara okol. Indija 99—101, okol. Sid 101—103, bač. sušena 82—84, sr. sušena 83—85, ban. sušena 76—78. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence za koruzo evrsata, za ostalo neizpremenjena. Promet: 31 vagonov.

Sombor. Rž bač. železnica 147.50—152.50, koruza bač. stara žel. 100—102, nova 50—61, nova dec., jan. 65—68.50, nova marec, april 80—82.50, sušena žel. nov., dec. 78—80, otrobi bač. pšenični 87.50—92.50. Tendence neizpremenjena. Promet: 100% vagona.

Budimpešta. Tendence slabša. Promet srednji. Pšenica dec. 11.09—11.35, zaklj. 11.08—11.10, marec 12.16—12.43, zaklj. 12.16—12.18, rž dec. 12.45, zaklj. 12.45—12.46, marec 13.40—13.46, zaklj. 13.46—13.47, koruza maj 13.85—14.05, zaklj. 13.90—13.95.

Winnipeg. Pšenica dec. 69.50, maj 73, julij 73.50.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica marec 67.50, maj 68.875, julij 70, dec. 64, koruza marec 47, maj 50, julij 51.50, dec. 44.625, oves maj in julij 29.25, dec. 26.75, rž marec 52, maj 53.25.

Živina

Ljubljanski živinski sejem. Na sejmu v sredo je znašal dogon (v oklepajih število prodanih glav): 195 konj in 7 žrebet (14), 81 (26) volov, 102 (30) krav, 18 (13) telet, 299 (175) prašičev za rejo. Cene vseh vrst živine so znatno popustile in so bile sledeče (v oklepajih cene na prejšnjem sejmu, ki se je vršil 21. okt.): voli I. 5.50—6 (6—6.50), voli II. 4.50—5.50 (5—6), voli III. 3.50—4.50 (3.50—5) krave debele 4.50—5.50 (5—6), klobasarice 2—3 (2.50—3.50), teleta 6—7 (6.50—8.50) Din za kg žive teže; prašički za rejo 100—120 (120—180) Din za komad.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejmu dne 6. nov. je bilo pripeljanih 314 svinj. Cene so sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov 40—60 Din, 7 do 9 tednov 70—100 Din, 3—4 mesece 160—250, 5—7 mesece 300—400 Din, 8—10 mesece 450 do 500 Din, 1 leto 580—800. Kilogram žive teže 6 do 7 Din, mrtve 9—10 Din. Prodanih je bilo 143 svinj.

Kakor hitro so pričeli pobirati vstopnino, je bil že storjen prvi korak k profesionalizmu. Igralci so tudi hoteli nekaj imeti od dohodkov, katere so zaslužili klubu. Najprej je bil seveda prikrit profesionalizem, toda praktični Angleži hočejo imeti vedno čiste račune. Zgodilo se je kot pri nas, amaterji so zahtevali več kot profesionalci. Okoli leta 1885. so upeljali profesionalizem, torej pred več ko 50. leti. Naravno, da so bile borbe za ali proti, kakor povsod, toda zmagal je trezen razum. Največ je koristil profesionalizem angleškemu nogometu! FA je pa še danes ko obstojajo druge nogometne organizacije, kakor FIFA še vedno organizacija, ki vodi. Nogomet je še danes odvisen od Angležev; pravila delajo še vedno v Angliji. Spremembe pravil, za katere se ne odločijo Angleži, se ne morejo izpeljati. Sicer kar igre tiče Angleži počasi prepuščajo vodstvo kontinentu, kar pa pravil tiče pa brez Angležev še danes ne gre.

Nekaj pa imajo Angleži, kar bi morali tudi pri nas posnemati. Angleži igrajo vso zimo in so v pogledu vremenskih prilik gotovo na slabšem kakor pri nas. Toda vreme ne zadržuje, in taki so Angleži vkljub dolgi zimi še vedno najboljši igralci nogometa. Gotovo precej radi tega, ker neprestano igrajo. Imajo pa počitek od junija do septembra. Zato, ako hočemo napredek tudi našega nogometa: Igrajte vso zimo! Prijatelji nogometa, Vi pa podprite težnje naših klubov!

MEDKLUBSKI CROSS-COUNTRY.

SK Ilirija razpisuje za verificirane člane klubov, ki so včlanjeni v JZSS-u, tekmovanje v cross-country teku, ki se bo vršil dne 15. novembra v Ljubljani.

Dolžina proge znaša 10 km in vodi iz igrišča Ilirije mimo hotela Bellevue, skozi Kozlovo dolinico do Mosteca, odtod na Večno pol, z Večne poti do Glinščice, ob Glinščici zopet do večne poti (400 m nižje od Strelišča), odtod čez Rožnik zopet na igrišče SK Ilirije k cilju.

Prvoplasirani prejme kot darilo kip, ki postane njegova last po dvakratni zaporedni zmagi ali v treh zmagah v presledku. Drugoplasirani prejme paketo.

Start tečno ob 10 dopoldne na igrišču Ilirije, kjer je tudi garderoba.

Pismene prijave sprejema do 10. novembra 1931 g. Mahkovec Alojzij, Ljubljana, kavarna Evropa.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Kapelnik-organist
konzervatorijsko izobrazbo, išče službe. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Učitelj glasbe«.

Ravnatelj
trgovske šole v Ljubljani bi rad preskrbel službo marljiv in zanesljiv absolventini. — Vprašanja naj se pošljejo na njegov naslov.

Krpam perilo
in nogavice poceni. Podgoršek, Gospodarska cesta št. 10, III. nadstr.

Službodobe

Vajenca
za idejarsko in vodovodno instalacijsko obrt sprejme dobro vpeljana tverda v Ljubljani. Naslov v upravi »Slov.« št. 13.081.

Učitelja-ico

ki dobro obvlada slovenščino in nemščino, išče za pouk dveh otrok (dekle 11 let, deček 9 let) krščanske trgov. družine (inozemci) na deželi (pol ure z avtobusom od Ljubljane). Ponudbe pod: »Dr. St.« na upravo »Slov.«

Učenec

za mehanično delavnico se išče. Zeli se vsaj nekoliko znanja nemščine. Izžanska cesta 62.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Jezikovna šola

Gospoška ul. 4, I. nadstr., za vse moderne jezike. Kurzi za odrasle in otroke. Cene zelo zmerne.

Pouk

in korespondenca v nemščini prvovrstno in poceni. Ponudbe pod šifro »3001« na upravo »Slovenca«.

Stanovanja

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu blizu glavnega kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« pod 13.144.

Sobo

in kuhinjo oddam takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.143.

Solčno stanovanje
dveh sob, balkona in pritlikin v I. nadstr., v bližini Sv. Petra, se odda za 1. december. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.121.

Meblovana soba

lepa, s posebnim vodom, se takoj odda. Stari trg 11a/II.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kopalnice, kuhinje, pred-sobe, sobe za služkinjo in ostalih pritlikin, se takoj odda v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti. Istotam bosta na razpolago z mesecem februarjem 1932 dve stanovanji v II. nadstropju. Več se poizve pri ravateljstvu posojilnice med uradnimi urami od 8 do 13.

Posestva

Gostilno in mesarijo
nekaj posestva pri farni cerkvi v trgu proda za 125.000 Din Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica št. 30.

Posestva in hiše
pri Mariboru od 40.000 Din dalje prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Pekarije

meštne in deželne prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Objave

Javna dražba
vinskih sodov se bo vršila zaradi preselitve dne 8. novembra na Tržaški cesti št. 34 ob 10 dopol.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije
kupiše Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Prodamo

Sobno pohištvo
še dobro ohranjeno, poceni naprodaj. Naslov pod št. 13.087 upravi »Slov.«

Hruške in jabolka
najkakovostnejše, kisle, itajerske, ameriški zaboji 25 kg. Primissima 5.—, prima 4.—, sekunda 2.75 Din — kg franko vsaka postaja povzette razpošilja: Postržin, Krško.

Kurivo

premog, drva, solidne cene — Brečeli, Maribor, Koroška 49.

Železničarska suknja
skoraj nova, poceni naprodaj. Celovška c. 78, II. nadstr.

Ženski plašč

temnomoder, vatiran, jako dobro ohranjen, za 160 Din naprodaj. Slomškova ulica 23, I. n., levo.

Tricevni radio

še dobro ohranjen, ter zvočnik, slušalko, akumulator in anteno, prodam za 1000 Din. Ivan Vovk, Soteska, p. Straža, Dolensko.

Obrt

Debele
Iuskinastrotrebe
kupiše posojilnice pri tverdi A. VOLK, LJUBLJANA Resitve c. 24

NOVOPOROČENCI, POZOR!

Oglejte si izložbo slik — Fotomeyer, Maribor, Gosposka ulica 39. Lepe slike, moderno izdelane in cene.

Nogavice

rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri **KARL PRELOG** LJUBLJANA, Židovska ulica in Stari trg

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom **CLAVEN** je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
Izbornar — SISAK
Varujte se potvorb

CVETLIČARNA

Korsika

ima poleg svojega cvetličnega paviljona na MIKLOŠIČEVI CESTI zraven HOTELA UNION, tel. št. 2341, tudi lokal v PALACI DUNAV, vhod iz BEETHOVNOVE ULICE tel. št. 2489.

PUH — PERJE

R. MIKLAUC LJUBLJANA

Peči

na žagovino, najboljšega sistema, zelo trpežne in najcenejše dobite pri R. Jakelj, Slovenjgradec. — Razpošilja se na 8 dnevno poskušajo. V slučaju, da ne ugađa, plača tovarnino tverda.

Sveže in suhe gobe

kupiše stalno vsako množino. Zahtevajte poizkusila.

Namizna jabolka

prvovrstna razpošiljam po najnižji ceni. — Peter Setina Radeče — Zidani most.

Smučarij pozor!

Smučke; turne, tekmovalne itd., kakor tudi raznovrstne sanke imam v zalogi v veliki izbiri. Petkovšek Franc, izdelovatelj smuček, Drenov grič, Vrhnika.

Prilika!

Kdor se bo slikal v mojem ateljeju za 6 razglednic, bo dobil eno kabinet zastoj!

Izvršujejo se vsa druga dela ceno in solidno!

Foto-atelj
FRANC KRALJ
Ljubljana, Stari trg 19.

Sirite »Slovenca«!

Pohištvo

priprsto in najmodernejši Vam audi tverda po izredno nizki ceni
KREGAR IN SINOVA
St. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvora

Zahvala

Vsem, ki so nam ob smrti našega draga soproga, očeta itd., gospoda

Josipa Tomažič

izkazali na kakršenkoli način svoje sočutje ter počastili njegov spomin, izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo izrekamo vojaštvu za častno spremstvo na njegovi zadnji poti ter vsem darovalcem cvetja in vencev.

Vsem skupaj: Bog povrni!
Celje, dne 4. novembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Bog povrni

vsem, ki so naši rajnici

Bogomili

kdaž kaj dobrega storili v življenju ali ji izkazali svojo ljubezen po smrti, posebno pa vsem,

ki so se je spominjali ali se je spominjajo v molitvi, pri sv. obhajilu ali pri Gospodovi daritvi:

Bog plačaj!

RODBINA GRAFENAUERJEVA

Sukneni ostanki

za površne suknje in obleke

pod ceno!

R. MIKLAUC »Pri Škoti«, Ljubljana

Naznanjamo tužno vest, da nas je danes zapustil brat, stric, svak in oče

Pečar Anton

železničar v pokoju

Pogreb nepozabnega se bo vršil danes 7. novembra 1931 ob 2 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. novembra 1931.

Marija Pečar roj. Jagodič, žena, Anton, Ludvik, Stanko, sinovi in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za množične dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom nenadomestljive izgube našega nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Antona Krča

uradnika Gospodarske zveze in posestnika

za tolažitne obiske za časa bolezni, za poklonjene prelepe vence in za čašče udeležbo pri pogrebu, se vsem tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Sv. maša zadušnica bo 10. t. m. ob pol sedmih v cerkvi sv. Franciška v Sp. Siskli.

Ljubljana, dne 6. novembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Potekali so dnevi in noči in minila jih je sedmica in nabirali so se v novo sedmico, ki je tudi šla, in obrnila se je še tretja in četrta jetudi že potekala. Mesec na nočnem nebu se je staral in mladil in ko je pul poln med čudno svetlimi in visokimi zvezdami in zvedavo ledal na ravan med Natiso in Karusadijem, se je zdela, kakor bi se smejal in rogaj: »He, to ste junaki! Staram se in mladim, a novega pri vas ne doživim ničesar. Tu Istri in Karni — tam Gali, kakor sem vas ugledal ono prvo noč v mladem letu. Nič več bojev ni. Gali mirno gradijo svoje selišče, Istri in Karni pa v orodju, hehehe, in se ne ganejo. Kdo naj razume take junake, hehehe!... Solnce bi dotekel, mesec, pa bi ga vprašal, kaj je videlo, in povedalo bi ti, da so se Karni in Istri sporazumeli z Gali.

Se je potekla sedmica dni. Mesec se je postaral in šel čez nebo z obrazom zlokobne starke. Skrival se je za oblake in le od časa do časa pogledal, kaj se godi pod njim. Videl je nove dogodke in nič več se ni posmihal in rogaj.

Od Patavija v Venetih sta korakali v urejenih vrstah rimski legiji. Vodil jih je in jima poveljeval konzul Marcus Claudius Marcellus, ki je bil poslal že iz Rima prokonzulu Luciju Porciju naročilo, naj prodira proti galski naselbini in jo strahuje.

Prokonzul je povelje izvršil. Prišel je iz Patavija in se ustavil ob Natisi ter nepričakovano obkolil Gale, da se niso mogli ganiti in ne sporočiti Istrom in

Karnom, kako so jih Rimljani zajeli. Porcius jih ni napadal in ni se spuščal z njimi v boj, dasi so ga izzivali, ko so videli, da miruje. Menili so, da se ne čuti dovolj močnega in se boji galske premoči. Pa je le čakal konzula, da on odredi in ukrene, kar se mu bo zdelo prav.

Ko je ob prebujajoči se zarji bledele mesec že čisto nizko nad ravnino na zapadnem obzorju, je dospel do Natise s svojo vojsko konzul Marcus Claudius Marcellus. Prokonzul mu je poročal o Galih in še, kar je bil izvedel o Istrih in Karnih.

Kratko bomo opravili! je menil konzul, ko je slišal poročilo, in je poslal k Galom, naj pridejo k njemu njihovi voji.

Prišel je Katmel in z njim najpogumnejši. Gali, podajte se — sicer vas napadem v krvavem boju! jih je pozval Marcellus odločno.

Konzul, je odvrnil Katmel prav tako odločno, »kako pravico ste nas obkolili in s kako pravico zahtevaš, da bi se ti podali? Na ozemlju Karnov smo in s Karni in Istri smo se sporazumeli in prepustili se nam nizino ob Natisi, da se lahko nemoteno tod naselimo.

Podajte se! je ponovil konzul.

Niso nas poslali naši k tebi, da bi se ti podali. Vidim, od svoje zahteve ne popustiš in zato se moramo vrniti, da se v posvetu odločimo, kaj naj napravimo, če odvril Katmel konzulu, ki jih je odpustil in zahteval, naj mu še dopoldne sporočijo, kako so se odločili. Zavlačevanja, je rekel, ne trpi in ako jih ne bo, ko bo solnce v poldnevu, započne z bojem, v katerem ne bo poznal usmiljenja.

Med Gali je zavrelo, ko je Katmel poročal, kaj

zahteva konzul. Krik in vik je rastel, da so ga slišali Rimljani in se že pripravljali za boj. Katmel je govoril in dokazoval, kako je nemogoče upati, da bi uspeli, ako bi se spoprijeli z Rimljani, ki jih je res manj, a so vse drugače pripravljeni in oboroženi nego oni. Odposlanci, ki so spremljali Katmela h konzulu, so prav tako odsvetovali sleherni oborožen odpor in končno se jim je posrečilo, da so pomirili tudi one, kateri so najbolj silili, naj bi udarili nad Rimljane. Solne je bilo že v poldnevu, ko so skenili, da se podajo.

Konzul je hotel uresničiti grožnjo. Z legijo je navalil na selišče, kjer je sprejel sredi svojih tisočev Katmel in ko se je ustavila legija in so se pomirili Gali v napeto pričakovanje, mu je javil z glasno besedo.

Konzul, čas, ki si nam ga določil, je potekel, a počvetovanje je bilo tako, da nismo mogli prej k tebi. Prišel si sam k nam, pa izvedi zdaj tu, kaj smo sklenili. Podamo se!

Marcellus je zaklical s konja: »Potem položite do zadnjega vsi orožje! V galskih vrstah je zaškrpalo. Take zahteve niso pričakovali in glasno mrmranje je pričelo, kako so nevoljni in že kar pripravljani, da bi udarili. Katmel je poznal svoje ljudi, ki jim je bilo najsmotnejše priti ob orožje, pa je stopil bliže pred konzula, da bi preprečil krvavi spopad, in je zaprosil:

Konzul, ničesar nimamo nego to bore orožje. Pusti nam ga in odšli bomo iz te zemlje, kakor je lepa in bi v njej radi živeli v miru z vsemi sosedi! Ne morem vam pustiti orožja in ne smem. Senat odloča o tem, je odgovoril konzul.